Zbornik sudske prakse

MIŠLJENJE NEZAVISNOG ODVJETNIKA
DEANA SPIELMANNA
od 25. rujna 2025.[1]

Predmet C-474/24

AR,
YT,
DI,
RN
uz sudjelovanje:
Österreichische Datenschutzbehörde,
Nationale Anti-Doping Agentur Austria GmbH (NADA Austria),
Österreichische Anti-Doping Rechtskommission (ÖADR)

(zahtjev za prethodnu odluku koji je uputio Bundesverwaltungsgericht (Savezni upravni sud, Austrija))

„Zahtjev za prethodnu odluku – Zaštita osobnih podataka – Uredba (EU) 2016/679 – Članci 2., 5., 6., 9. i 10. – Područje primjene – Pojam „podaci koji se odnose na zdravlje” – Pojam „osobni podaci koji se odnose na kaznene osude i kažnjiva djela” – Borba protiv dopinga u sportu – Objavljivanje na internetu imena osobe koja je povrijedila antidopinška pravila, trajanja njezina isključenja iz sportskih događaja i razlogâ za to isključenje – Odvagivanje interesa – Proporcionalnost – Članci 77. do 79. – Pravna sredstva – Djelotvorna sudska zaštita”

Sadržaj

Uvod 3

Pravni okvir 4

Pravo Unije 4

Austrijsko pravo 6

Glavni postupak, prethodna pitanja i postupak pred Sudom 7

[1] Izvorni jezik: francuski

Analiza 9

Prvo pitanje 9

Usko tumačenje iznimke iz članka 2. stavka 2. točke (a) OUZP-a 10

„Antidopinška” aktivnost nije izuzeta iz OUZP-a... 11

– ... iako je u nadležnosti država članica 11

– ... i premda „nije” gospodarske naravi 13

Zaključak o prvom pitanju 14

Drugo pitanje 14

Široko tumačenje pojma „podaci koji se odnose na zdravlje” 14

Primjena na ovaj predmet 17

Zaključak o drugom pitanju 19

Peto pitanje 19

Važnost „kaznene” prirode osuda i kažnjivih djela u smislu članka 10. OUZP-a 20

Analiza „kaznene” prirode antidopinških osuda i kaznenih djela u smislu članka 10. OUZP-a 20

– Pravna kvalifikacija kažnjivog djela u nacionalnom pravu 21

– Priroda kažnjivog djela 22

– Stupanj težine sankcije 25

Zaključak o petom pitanju 26

Šesto pitanje 26

Treće i četvrto pitanje 27

Proporcionalnost objave o kojoj je riječ 27

– Uvodne napomene i pregled načelâ 28

– Prikladnost objave za postizanje zadanih ciljeva 29

– Nužnost objave s obzirom na zadane ciljeve 30

– Proporcionalnost stricto sensu, odnosno odvagivanje postojećih interesa 31

Trenutak odvagivanja 33

Zaključci o trećem i četvrtom pitanju 34

Sedmo pitanje 34

Je li pritužba nadzornom tijelu prije obrade podataka dopuštena? 35

Postaje li pritužba nadzornom tijelu dopuštena „a posteriori”? 37

Zaključak o sedmom pitanju 39

Zaključak 39

I. Uvod

1. Uređenje sporta nalazi se u brojnim normativnim izvorima. Tomu svjedoči antidopinški propis koji je rezultat privatne i javne normativne koprodukcije. Konkretno, Svjetski antidopinški kodeks (WADC), donesen u skladu sa Statutom Svjetske antidopinške agencije (WADA), instrument je privatne naravi koji su se države potpisnice obvezale poštovati putem Međunarodne konvencije Ujedinjenih naroda protiv dopinga u sportu [2]. Taj propis, namijenjen usklađivanju antidopinških politika, pravila i propisa sportskih organizacija i javnih tijela diljem svijeta, tako predstavlja vrlo specifičan transnacionalni sektorski pravni sustav [3].

2. Od Suda se već tražilo da odluči o usklađenosti sportskih propisa s pravom Unije, osobito s aspekta slobode pružanja usluga ili tržišnog natjecanja [4].

3. Ovaj predmet Sudu pruža novu priliku [5] da protumači određene aspekte antidopinških propisa s obzirom na zahtjeve povezane sa zaštitom osobnih podataka. Naime, riječ je o pomirenju, s jedne strane, zahtjevâ etičkog sporta, koji se u ovom slučaju odražavaju u poimeničnoj objavi na internetu sankcija izrečenih sportašima zbog povreda antidopinških pravila i, s druge strane, zaštite osobnih podataka tih sportaša, koja proizlazi iz Uredbe (EU) 2016/679 (u daljnjem tekstu: OUZP) [6].

4. U vrijeme kada se WADC revidira [7], doseg presude koju treba donijeti mogao bi prijeći europske granice.

2 Potpisana u Parizu 19. listopada 2005. i stupila na snagu 1. veljače 2007.

3 U pogledu međudjelovanja različitih normativnih stratuma vidjeti Rigaux, F., „Les situations juridiques individuelles dans un système de relativité générale – cours général de droit international privé”, Recueil des cours de l'Académie de droit international de La Haye, svezak 213., 1989., osobito str. 67. do 68. Vidjeti konkretnije o antidopinškom zakonodavstvu, Diakité, A., La mise en œuvre du Code mondial antidopage par les États, Bruylant, Bruxelles, 2023., t. 127. i sljedeće.

4 Vidjeti, primjerice, presudu od 12. prosinca 1974., Walrave i Koch (36/74, EU:C:1974:140) odnosno presudu od 21. prosinca 2023., European Superleague Company (C-333/21, u daljnjem tekstu: presuda u predmetu European Superleague Company, EU:C:2023:1011).

5 Naime, prvi predmet NADA proglašen je nedopuštenim presudom od 7. svibnja 2024., NADA i dr. (C-115/22, EU:C:2024:384). Međutim, vidjeti mišljenje nezavisne odvjetnice T. Ćapete u istom predmetu (C-115/22, EU:C:2023:676).

6 Uredba Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Direktive 95/46/EZ (SL 2016., L 119, str. 1. te ispravci SL 2018., L 127, str. 2. i SL 2021., L 74, str. 35.)

7 O donošenju novog kodeksa, predviđenom za 2027. (vidjeti internetsku stranicu WADA-e dostupnu na sljedećoj adresi: https://www.wada-ama.org/fr/nos-activites/le-code-mondial-antidopage/revision-du-code), vidjeti Preporuku 1/2025 koju je 11. veljače 2025. donio Europski odbor za zaštitu podataka (EOZP), objavljenu na internetskoj stranici EOZP-a, dostupnoj na sljedećoj adresi:
https://www.edpb.europa.eu/system/files/2025-08/edpb_recommendations_202501_wada_2027_world_anti-doping_code_fr.pdf.

Pravni okvir

Pravo Unije

5. Člankom 16. stavkom 1. UFEU-a predviđeno je da svatko ima pravo na zaštitu svojih osobnih podataka. U njegovom stavku 2. određuje se da „Europski parlament i Vijeće, odlučujući u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom, utvrđuju pravila o zaštiti pojedinaca s obzirom na obradu osobnih podataka u institucijama, tijelima, uredima i agencijama Unije te u državama članicama kada obavljaju svoje aktivnosti u području primjene prava Unije i pravila o slobodnom kretanju takvih podataka. Poštovanje tih pravila podliježe nadzoru neovisnih tijela."

6. Člankom 165. stavkom 2. UFEU-a predviđa se da je cilj djelovanja Unije, među ostalim, „razvijanje europske dimenzije u sportu promicanjem pravednosti i otvorenosti na sportskim natjecanjima i suradnje među tijelima odgovornima za sport te zaštitom tjelesnog i moralnog integriteta sportaša i sportašica, osobito najmlađih sportaša i sportašica". U tu svrhu stavkom 4. tog članka predviđa se da „Vijeće na prijedlog Komisije donosi preporuke".

7. Uvodnom izjavom 35. OUZP-a predviđa se da bi „[o]sobni podaci koji se odnose na zdravlje trebali […] obuhvaćati sve podatke koji se odnose na zdravstveno stanje ispitanika, a koji otkrivaju informacije u vezi s prijašnjim, trenutačnim ili budućim fizičkim ili mentalnim zdravstvenim stanjem ispitanika. To uključuje informacije o pojedincu prikupljene tijekom registracije za ili tijekom pružanja tom pojedincu zdravstvenih usluga […]; broj, simbol ili oznaku koja je pojedincu dodijeljena u svrhu njegove jedinstvene identifikacije za zdravstvene svrhe; informacije izvedene iz testiranja ili ispitivanja dijela tijela ili tjelesne tvari, među ostalim iz genetskih podataka i bioloških uzoraka; i bilo kakvu informaciju o, na primjer, bolesti, invalidnosti, riziku od bolesti, medicinskoj povijesti, kliničkom tretmanu ili fiziološkom ili biomedicinskom stanju ispitanika neovisno o njegovu izvoru, kao na primjer od liječnika ili drugog zdravstvenog djelatnika, bolnice, medicinskog uređaja ili dijagnostičkog testa in vitro".

8. Člankom 2. OUZP-a, naslovljenim „Glavno područje primjene", određuje se u njegovu stavku 1. da se „ [o]va […] uredba primjenjuje na obradu osobnih podataka koja se u cijelosti [ili djelomično] obavlja automatizirano te na neautomatiziranu obradu osobnih podataka koji čine dio sustava pohrane ili su namijenjeni biti dio sustava pohrane". Iz članka 2. stavka 2. točke (a) OUZP-a proizlazi da se ta uredba ne odnosi na obradu osobnih podataka „tijekom djelatnosti koja nije obuhvaćena [područjem primjene] prava Unije".

9. Člankom 4. OUZP-a, naslovljenim „Definicije", u točki 15. predviđa se da za potrebe te uredbe pojam „‚podaci koji se odnose na zdravlje' znači osobni podaci povezani s fizičkim ili mentalnim zdravljem pojedinca, uključujući pružanje zdravstvenih usluga, kojima se daju informacije o njegovu zdravstvenom statusu".

10. Člankom 5. navedene uredbe, naslovljenim „Načela obrade osobnih podataka", predviđa se:

„1. Osobni podaci moraju biti:

(a) zakonito, pošteno i transparentno obrađivani s obzirom na ispitanika (‚zakonitost, poštenost i transparentnost');

[…]

(c) primjereni, relevantni i ograničeni na ono što je nužno u odnosu na svrhe u koje se obrađuju (‚smanjenje količine podataka’);

[…]”

11. U članku 6. te uredbe, naslovljenom „Zakonitost obrade”, navodi se:

„1. Obrada je zakonita samo ako i u onoj mjeri u kojoj je ispunjeno najmanje jedno od sljedećega:

[…]

(c) obrada je nužna radi poštovanja pravnih obveza voditelja obrade;

[…]

(e) obrada je nužna za izvršavanje zadaće od javnog interesa ili pri izvršavanju službene ovlasti voditelja obrade;

[…]

3. Pravna osnova za obradu iz stavka 1. točaka (c) i (e) utvrđuje se u:

(a) pravu Unije; ili

(b) pravu države članice kojem voditelj obrade podliježe.

Svrha obrade određuje se tom pravnom osnovom ili, u pogledu obrade iz stavka 1. točke (e), mora biti nužna za izvršavanje zadaće od javnog interesa ili izvršavanje službene ovlasti voditelja obrade. Ta pravna osnova može sadržavati posebne odredbe kako bi se prilagodila primjena pravila ove Uredbe, među ostalim opće uvjete kojima se uređuje zakonitost obrade od strane voditelja obrade, vrste podataka koji su predmet obrade, dotične ispitanike, subjekte kojima se osobni podaci mogu otkriti i svrhe u koje se podaci mogu otkriti, ograničavanje svrhe, razdoblje pohrane te aktivnosti obrade i postupke obrade, uključujući mjere za osiguravanje zakonite i poštene obrade, kao i za druge posebne situacije obrade kako je navedeno u poglavlju IX. Pravom Unije ili pravom države članice mora se ostvariti cilj od javnog interesa te ono mora biti razmjerno zakonitom cilju koji se želi postići.

[…]”

12. Člankom 9. stavkom 1. OUZP-a, naslovljenim „Obrada posebnih kategorija osobnih podataka”, zabranjuje se, među ostalim, obrada osobnih podataka koji se odnose na zdravlje. Iz članka 9. stavka 2. točke (g) te uredbe proizlazi da se stavak 1. ne primjenjuje ako je „obrada […] nužna za potrebe značajnog javnog interesa na temelju prava Unije ili prava države članice koje je razmjerno željenom cilju te kojim se poštuje bit prava na zaštitu podataka i osiguravaju prikladne i posebne mjere za zaštitu temeljnih prava i interesa ispitanika”.

13. Člankom 10. OUZP-a, naslovljenim „Obrada osobnih podataka koji se odnose na kaznene osude i kažnjiva djela”, predviđa se da se „[o]brada osobnih podataka koji se odnose na kaznene osude i kažnjiva djela ili povezane mjere sigurnosti na temelju članka 6. stavka 1. provodi […]

samo pod nadzorom službenog tijela ili kada je obrada odobrena pravom Unije ili pravom države članice kojim se propisuju odgovarajuće zaštitne mjere za prava i slobode ispitanikâ. Svaki sveobuhvatni registar kaznenih osuda vodi se samo pod nadzorom službenog tijela vlasti".

14. Člankom 77. OUZP-a, naslovljenim „Pravo na pritužbu nadzornom tijelu", predviđa se u njegovu stavku 1.:

„Ne dovodeći u pitanje nijedan drugi upravni ili sudski pravni lijek, svaki ispitanik ima pravo podnijeti pritužbu nadzornom tijelu, osobito u državi članici u kojoj ima uobičajeno boravište, u kojoj je njegovo radno mjesto ili mjesto navodnog kršenja, ako ispitanik smatra da obrada osobnih podataka koja se odnosi na njega krši ovu Uredbu."

15. Člankom 78. OUZP-a, naslovljenim „Pravo na učinkoviti sudski pravni lijek protiv nadzornog tijela", predviđa se u njegovu stavku 1.:

„Ne dovodeći u pitanje nijedan drugi upravni ili izvansudski pravni lijek, svaka fizička ili pravna osoba ima pravo na učinkoviti sudski pravni lijek protiv pravno obvezujuće odluke nekog nadzornog tijela koja se na nju odnosi."

Austrijsko pravo

16. Iz članka 5. stavka 5. Anti-Doping-Bundesgesetza 2021 (Savezni antidopinški zakon iz 2021.) od 23. prosinca 2020. (BGBl. I., 152/2020) (u daljnjem tekstu: ADBG), proizlazi da je Nationale Anti-Doping Agentur Austria GmbH (Neovisna antidopinška agencija, Austrija; u daljnjem tekstu: NADA) neprofitno društvo s ograničenom odgovornošću koje obavlja dužnosti neovisnog tijela za dopinšku kontrolu i voditelj je obrade osobnih podataka.

17. U skladu s člankom 5. stavkom 6. točkom 4. ADBG-a, NADA obavještava Bundes-Sportorganisation (Savezna organizacija za sport, Austrija), sportske organizacije, sportaše, druge osobe i organizatore natjecanja o određenim informacijama, a široj javnosti besplatno stavlja na raspolaganje te informacije, odnosno informacije o „zaštitnim mjerama (na primjer suspenzijama) i zabranama koje se odnose na sportaše i druge osobe, na koje [joj] je skrenuta pozornost […] i o njihovom ukidanju, uz navođenje imena osoba o kojima je riječ, trajanja zabrane i razloga za zabranu, a da se pritom ne mogu izvesti zaključci o posebnim kategorijama osobnih podataka osoba o kojima je riječ, osobito podacima koji se odnose na zdravlje. Te se informacije mogu izostaviti za posebno ranjive osobe i sportaše amatere […]".

18. Člankom 6. stavkom 2. ADBG-a predviđa se, među ostalim, da NADA osigurava sigurnost osobnih podataka i posebnih kategorija osobnih podataka u skladu s člancima 32. do 34. OUZP-a. Tom se odredbom pojašnjava da „potreba za obradom podataka proizlazi iz učinkovite provedbe antidopinških pravila iz [WADC-a] i odredaba ovog saveznog zakona, u mjeri u kojoj su se osobe o kojima je riječ ugovorno obvezale poštovati WADC". Osim toga, „[p]osebne kategorije osobnih podataka, osobito zdravstveni podaci, mogu se obrađivati samo u mjeri u kojoj je to nužno na temelju antidopinških odredbi ovog saveznog zakona ili WADC-a".

19. Österreichische Anti-Doping Rechtskommission (Austrijska antidopinška pravna komisija; u daljnjem tekstu: ÖADR) javna je komisija neovisna o vladinim tijelima, pojedincima i NADA-i, koja na temelju članka 7. stavka 1. ADBG-a mora „pokretati stegovne postupke za nadležan savezni sportski savez u skladu s antidopinškim pravilima na snazi nadležnog međunarodnog sportskog saveza (antidopinški postupak)".

20. Na temelju članka 21. stavka 3. ADBG-a, ÖADR mora, „najkasnije 20 dana nakon pravomoćnosti odluke obavijestiti Bundes-Sportorganisation [(Savezna organizacija za sport)], sportske organizacije, sportašice odnosno sportaše, druge osobe i organizatore natjecanja kao i širu javnost o izrečenim sigurnosnim mjerama (na primjer suspenzijama) i odlukama u antidopinškim postupcima navodeći ime osobe o kojoj je riječ, trajanje suspenzije i razloge za suspenziju, a da se pritom ne mogu izvesti zaključci o podacima koji se odnose na zdravlje osobe o kojoj je riječ. Te se informacije mogu ispustiti u slučaju posebno ranjivih osoba, sportaša amatera kao i osoba koje su odavanjem informacija ili drugih naznaka znatno pridonijele otkrivanju potencijalnih povreda antidopinških pravila. Otkrivanje koje se odnosi na sportaše amatere provodi se radi zaštite javnog zdravlja kada je utvrđena povreda antidopinška pravila u skladu s člankom 1. stavkom 2. točkom 3. i točkama 9. do 11.”

21. Iz članka 23. stavka 14. ADBG-a u biti proizlazi da Unabhängige Schiedskommission (Neovisna arbitražna komisija, Austrija; u daljnjem tekstu: USK) ima iste obveze.

Glavni postupak, prethodna pitanja i postupak pred Sudom

22. ÖADR, nadležan za vođenje antidopinških postupaka, ili USK, nadležan za preispitivanje ÖADR-ovih odluka, donijeli su, u okviru antidopinških postupaka protiv sportaša AR, YT, DI i RN (u daljnjem tekstu: tužitelji) odluke o suspenziji (na određeno ili doživotno razdoblje).

23. Na temelju austrijskog antidopinškog zakonodavstva, odluke o suspenzijama ÖADR-a ili USK-a, NADA objavljuje u obliku popisa na svojoj internetskoj stranici. Tijekom trajanja suspenzija, taj popis uključuje ime i prezime sportaša o kojem je riječ, sport kojim se bavi, počinjenu povredu antidopinških pravila, izrečenu sankciju te njezin početak i kraj. ÖADR u priopćenju na svojoj internetskoj stranici također objavljuje te podatke, kao i zabranjenu tvar o kojoj je eventualno bila riječ.

24. Tužitelji su 14. i 15. listopada 2021. od ÖADR-a i NADA-e zatražili da više ne prikazuju njihova imena i sportske discipline kojima se bave. ÖADR i NADA nisu ispunili te zahtjeve.

25. Tužitelji su 22. listopada 2021. na temelju članka 77. stavka 1. OUZP-a podnijeli pritužbu Österreichische Datenschutzbehördeu (austrijsko tijelo za zaštitu podataka, Austrija; u daljnjem tekstu: austrijsko tijelo za zaštitu podataka) radi utvrđivanja povrede prava na brisanje i ograničavanje podataka te nalaganja ÖADR-u i NADA-i da izbrišu objavu njihovih imena i sportova kojima se bave s navedenih internetskih stranica. Tvrdili su i da je riječ o posebnoj kategoriji osobnih podataka te o obradi osobnih podataka koji se odnose na kaznene osude i kažnjiva djela u smislu članka 9. odnosno članka 10. OUZP-a. Smatraju da neselektivni sustav objave predviđen austrijskim pravom nije u skladu s člankom 6. stavkom 3. OUZP-a te nije ni nužan ni proporcionalan.

26. Austrijsko tijelo za zaštitu podataka 26. studenoga 2021. odbilo je tu pritužbu kao neosnovanu. Što se konkretno tiče osobe YT, njezina je pritužba odbačena zbog nedostatka pravnog interesa jer njezini podaci još nisu bili objavljeni.

27. Tužitelji su zatim podnijeli tužbu Bundesverwaltungsgerichtu (Savezni upravni sud, Austrija), sudu koji je uputio zahtjev, na temelju članka 78. stavka 1. OUZP-a. U tom je postupku NADA, prvotuženik iz glavnog postupka, navela da je objava osobnih podataka na njezinoj internetskoj stranici bila nužna radi poštovanja njezine pravne obveze i za izvršavanje zadaće od javnog interesa u smislu članka 6. stavka 1. točaka (c) i (e) OUZP-a.

28. Sud koji je uputio zahtjev prekinuo je glavni postupak zbog toga što je USK podnio zahtjev za prethodnu odluku u predmetu NADA i dr.[8]. Nakon što je taj zahtjev odbačen kao nedopušten presudom od 7. svibnja 2024.[9], nastavljen je nacionalni postupak pred sudom koji je uputio zahtjev.

29. U tim je okolnostima Bundesverwaltungsgericht (Savezni upravni sud) odlučio prekinuti postupak i uputiti Sudu sljedeća prethodna pitanja:

„1. Jesu li obrade podataka osoba u okviru kojih se njihovo ime, vrsta sporta kojom se bave, počinjena povreda antidopinških pravila, [izrečena] sankcija te početak i završetak sankcije objavljuju na javno dostupnom dijelu internetske stranice društva [NADA] https://www.nada.at/de/recht/suspendierungen-sperren u obliku unosa u tablicu te u javno dostupnim priopćenjima za medije [ÖADR-a] na stranici https://www.oeadr.at obuhvaćene područjem primjene prava Unije u smislu članka 16. stavka 2. prve rečenice UFEU-a, tako da je [OUZP] primjenjiva na takv[e] obrad[e] osobnih podataka?

U slučaju potvrdnog odgovora na prvo pitanje:

2. Je li u slučaju informacije da je određena osoba počinila određenu povredu antidopinških pravila i zbog te joj je povrede zabranjeno sudjelovanje na (nacionalnim i međunarodnim) natjecanjima riječ o ‚podatku koji se odnosi na zdravlje' u smislu članka 9. OUZP-a?

3. Protivi li se OUZP-u, osobito s obzirom na njegov članak 6. stavak 3. drugi podstavak, nacionalna odredba kojom se predviđa objava imena osoba na koje se odnosi odluka Austrijske antidopinške pravne komisije ili [Neovisne arbitražne komisije], trajanja zabrane i razloga za zabranu a da se pritom ne mogu izvesti zaključci o podacima te osobe koji se odnose na zdravlje? Je li pritom bitno da se od objave te informacije javnosti prema nacionalnoj odredbi može suzdržati samo ako je riječ o sportašu amateru, maloljetnoj osobi ili osobi koja je odavanjem informacija ili drugih naznaka bitno pridonijela otkrivanju potencijalnih povreda antidopinških pravila?

4. Zahtijeva li se OUZP-om, osobito u pogledu načela iz njegova članka 5. stavka 1. točaka (a) i (c), da se prije objave podataka u svakom slučaju odvažu interesi, s jedne strane, osobni ispitanikovi interesi u koje se objavom zadire i, s druge strane, interes javnosti koji postoji u pogledu informacije o povredi antidopinških pravila koju je sportaš počinio?

5. Je li u slučaju otkrivanja informacije da je određena osoba počinila određenu povredu antidopinških pravila i zbog te joj je povrede zabranjeno sudjelovanje na (nacionalnim i međunarodnim) natjecanjima riječ o obradi osobnih podataka koji se odnose na kaznene osude i kažnjiva djela u smislu članka 10. OUZP-a?

6. Ako je odgovor na peto prethodno pitanje potvrdan:

[8] Predmet C-115/22 (SL 2022., C 207, str. 15. do 16.)

[9] Presuda u predmetu NADA i dr. (C-115/22, EU:C:2024:384)

Treba li aktivnosti odnosno odluke tijela kojem je u skladu s člankom 10. OUZP-a prenesen nadzor obrade osobnih podataka koji se odnose na kaznene osude i kažnjiva djela ili povezane mjere sigurnosti podvrgnuti sudskom preispitivanju?

7. Je li dopuštena odnosno postaje li naknadno dopuštena pritužba u skladu s člankom 77. OUZP-a koja se odnosi na istaknutu povredu u skladu s člankom 17. OUZP-a, pri čemu u trenutku podnošenja pritužbe nadzornom tijelu i donošenja odluke nadzornog tijela još nije došlo do obrade ispitanikovih osobnih podataka, ali je do nje došlo tijekom postupka pred žalbenim sudom, ako već prilikom podnošenja pritužbe postoje konkretne naznake za to da će voditelj obrade neizbježno odnosno u bliskoj budućnosti obraditi osobne podatke?"

30. Pisana očitovanja podnijeli su tužitelji iz glavnog postupka, NADA, austrijsko tijelo za zaštitu podataka, Komisija te austrijska, latvijska, nizozemska, poljska i finska vlada. Tužitelji iz glavnog postupka, NADA, Komisija te austrijska, latvijska i finska vlada također su iznijeli svoja usmena očitovanja na javnoj raspravi koja se održala 13. svibnja 2025.

II. Analiza

31. Nakon što razmotrim prvo prethodno pitanje o primjenjivosti OUZP-a, analizirat ću drugo, peto i šesto pitanje koja se odnose na određene posebne podatke, a zatim ću razmotriti pitanje koje se odnosi na načelo proporcionalnosti (treće i četvrto prethodno pitanje). Naposljetku ću razmotriti sedmo pitanje, koje je više postupovne prirode.

Prvo pitanje

32. Svojim prvim pitanjem sud koji je uputio zahtjev u biti pita je li provedba antidopinškog zakonodavstva „aktivnost" obuhvaćena „područjem primjene prava Unije" u smislu članka 16. stavka 2. prve rečenice UFEU-a.

33. Veoma je važno odgovoriti na to pitanje jer se, u slučaju niječnog odgovora, OUZP ne primjenjuje na glavni postupak. Naime, člankom 2. stavkom 2. točkom (a) OUZP-a, koji je donesen na temelju članka 16. UFEU-a, iz njegova područja primjene isključuje se obrada osobnih podataka tijekom djelatnosti „koja nije obuhvaćena [područjem primjene] prava Unije".

34. Uvodno, iako ju sud koji je uputio zahtjev ne navodi, želim podsjetiti na to da se iznimkom iz članka 2. stavka 2. točke (d) OUZP-a predviđa da se ta uredba ne odnosi na obradu osobnih podataka koju obavljaju „nadležna tijela u svrhu sprečavanja, istrage, otkrivanja ili progona kaznenih djela ili izvršavanja kaznenopravnih sankcija […]". Ta se iznimka objašnjava činjenicom da je obrada osobnih podataka koju obavljaju „nadležna tijela" u takve svrhe uređena posebnim aktom Unije, odnosno Direktivom (EU) 2016/680[10], koja je donesena istog dana kao i OUZP. U ovoj fazi nije isključeno da se u ovom slučaju može ispuniti materijalni kriterij te iznimke. Naime, pitanje je li obrada podataka o kojoj je riječ u ovom slučaju obavljena u svrhe navedene u članku 2. stavku 2. točki (d) OUZP-a vodi nas do predmeta petog prethodnog pitanja (koje se odnosi na članak 10. OUZP-a), u vezi s eventualnom kaznenom prirodom osuda i kažnjivih djela koja su predmet obrada podataka o kojima je riječ. Međutim, nije se razmatrao organski kriterij iznimke iz

[10] Direktiva Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca pri obradi osobnih podataka od strane nadležnih tijela u svrhe sprečavanja, istrage, otkrivanja ili progona kaznenih djela ili izvršavanja kaznenih sankcija i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Okvirne odluke Vijeća 2008/977/PUP (SL 2016., L 119, str. 89. i ispravak SL 2018., L 127, str. 10.).

članka 2. stavka 2. točke (d) OUZP-a, odnosno jesu li NADA i ÖADR „nadležna tijela” u smislu članka 3. stavka 7. Direktive 2016/680. U slučaju niječnog odgovora, primjenjuje se OUZP, što će biti moj radna teorija za daljnju analizu. Suprotno tomu, u slučaju potvrdnog odgovora i u slučaju da je ispunjen i materijalni kriterij, postavlja se pitanje primjenjivosti Direktive 2016/680 umjesto OUZP-a, što je na sudu da provjeri.

35. S obzirom na tu napomenu, ističem da u ovom slučaju nije sporno da obrade osobnih podataka o kojima je riječ koje su provela austrijska antidopinška tijela i koje se sastoje od objave na internetu imena sportaša o kojima je riječ, sportske discipline kojom se bave, počinjene povrede antidopinških pravila, izrečene sankcije te početka i završetka te sankcije odgovaraju obradama na koje se OUZP primjenjuje na temelju njegova članka 2. stavka 1., odnosno obradama osobnih podataka koje se u cijelosti ili djelomično obavljaju automatizirano [11].

36. Spornije je pitanje je li ta obrada obuhvaćena područjem primjene iznimke iz članka 2. stavka 2. točke (a) OUZP-a.

37. U okviru svoje analize najprije ću podsjetiti na načelo uskog tumačenja iznimke iz članka 2. stavka 2. točke (a) OUZP-a, a zatim ću iz njega izvesti posljedice u pogledu antidopinške aktivnosti s obzirom na NADA-ine argumente.

Usko tumačenje iznimke iz članka 2. stavka 2. točke (a) OUZP-a

38. U skladu s ustaljenom sudskom praksom, iznimku predviđenu člankom 2. stavkom 2. točkom (a) OUZP-a, s obzirom na to da čini neprimjenjivim sustav zaštite osobnih podataka predviđen OUZP-om i time odstupa od njegova cilja zaštite, treba usko tumačiti [12].

39. Naime, kao što se to u biti navodi u uvodnim izjavama 6. do 12. OUZP-a, zbog brzog tehnološkog razvoja, globalizacije i opsega prikupljanja i razmjene osobnih podataka potreban je čvrst i usklađen okvir za zaštitu podataka u Uniji kojim se osigurava visoka razina zaštite prava i sloboda pojedinaca u vezi s obradom tih podataka, jednaku u svim državama članicama, uz odlučnu primjenu pravila, kako bi se stvorilo povjerenje koje će omogućiti razvoj digitalne ekonomije na čitavom unutarnjem tržištu.

40. S obzirom na to, materijalno područje primjene OUZP-a, utvrđeno u njegovu članku 2., stoga je nužno široko, a iznimke koje su njime predviđene usko se tumače. Sud je tako utvrdio da je jedini cilj članka 2. stavka 2. točke (a) OUZP-a u vezi s njegovom uvodnom izjavom 16. isključivanje iz njegova područja primjene obrada osobnih podataka koje se provode u okviru aktivnosti namijenjene zaštiti nacionalne sigurnosti ili neke druge aktivnosti koja se može svrstati u istu kategoriju.

[11] Vidjeti presudu od 6. studenoga 2003., Lindqvist (C-101/01, u daljnjem tekstu: presuda u predmetu Lindqvist, EU:C:2003:596, t. 25. i 26.).

[12] Vidjeti u tom smislu presude od 22. lipnja 2021., Latvijas Republikas Saeima (Kazneni bodovi) (C-439/19, u daljnjem tekstu: presuda u predmetu Latvijas Republikas Saeima, EU:C:2021:504, t. 62. i navedena sudska praksa); od 20. listopada 2022., Koalicia „Demokratična Bulgaria – Obedinenie” (C-306/21, EU:C:2022:813, t. 35.) i od 16. siječnja 2024., Österreichische Datenschutzbehörde (C-33/22, u daljnjem tekstu: presuda u predmetu Österreichische Datenschutzbehörde, EU:C:2024:46, t. 37.)

41. Aktivnosti čiji je cilj zaštita nacionalne sigurnosti obuhvaćaju osobito one kojima je cilj zaštita osnovnih državnih funkcija i temeljnih interesa društva [13].

42. Nasuprot tomu, iz primjene OUZP-a nisu izuzete osobe kao takve, već samo njihove aktivnosti o kojima je riječ [14]. Naime, sama činjenica da je neka aktivnost specifična za državu ili tijelo javne vlasti nije dovoljna da se ta iznimka automatski primijeni na tu aktivnost [15]. Nije dovoljna ni činjenica da autor obrade o kojoj je riječ obavlja aktivnosti u vezi s nacionalnom sigurnosti, s obzirom na to da je relevantna samo aktivnost o kojoj je riječ u okviru predmetne obrade [16]. Nije dovoljna ni činjenica da u okviru prijenosa podataka u komercijalne svrhe iz države članice u treću zemlju, podatke o kojima je riječ tijekom ili nakon tog prijenosa mogu obrađivati tijela treće zemlje o kojoj je riječ za potrebe javne sigurnosti, obrane ili nacionalne sigurnosti [17].

43. Međutim, u ovom slučaju, kao što to ističe austrijska vlada, člankom 1. stavkom 1. ADBG-a određuje se da je „zbog utjecaja na sportske vještine doping […] protivan načelu pravednosti u sportskim natjecanjima i pravoj unutarnjoj vrijednosti sporta (sportskom duhu) te, štoviše, predstavlja rizik za zdravlje”.

44. Stoga se ne može tvrditi da objave osobnih podataka od strane NADA-e i ÖADR-a predstavljaju obradu podataka tijekom djelatnosti, u ovom slučaju borbe protiv dopinga, koja se odnosi na nacionalnu sigurnost ili koja bi se mogla svrstati u tu kategoriju iz članka 2. stavka 2. točke (a) OUZP-a.

45. Iz toga valja zaključiti da iznimka koja se temelji na toj odredbi OUZP-a nije primjenjiva na obradu podataka o kojoj je riječ u ovom slučaju.

46. NADA-ini argumenti, koji se temelje, s jedne strane, na činjenici da je antidopinška aktivnost u nadležnosti država članica i, s druge strane, na nepostojanju gospodarske naravi te aktivnosti, ne mogu pobiti to utvrđenje, kao što ću to sada pokazati.

„Antidopinška” aktivnost nije izuzeta iz OUZP-a…

– … iako je u nadležnosti država članica

47. Kao prvo, NADA tvrdi da je antidopinška politika područje koje, na temelju raspodjele nadležnosti predviđene pravom Unije, ostaje u nadležnosti država članica, neovisno o nadležnosti za pružanje potpore koja je u području sporta predviđena člankom 165. UFEU-a.

13 Vidjeti presudu u predmetu Latvijas Republikas Saeima (t. 66. i 67.). Vidjeti također, mutatis mutandis, u kontekstu Direktive 2002/58/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 12. srpnja 2002. o obradi osobnih podataka i zaštiti privatnosti u području elektroničkih komunikacija, takozvane Direktive o privatnosti i elektroničkim komunikacijama (SL 2002., L 201, str. 37.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 13., svezak 52., str. 111.), presude od 6. listopada 2020., La Quadrature du Net i dr. (C-511/18, C-512/18 i C-520/18, EU:C:2020:791, t. 135.) i od 5. travnja 2022., Commissioner of An Garda Síochána i dr. (C-140/20, EU:C:2022:258, t. 61.), u kojima se spominju „aktivnosti koje mogu ozbiljno destabilizirati ustavne, političke, gospodarske ili društvene strukture određene zemlje, a osobito izravno ugroziti društvo, stanovništvo ili državu kao takvu, poput, među ostalim, terorističkih aktivnosti”.

14 Vidjeti presudu u predmetu Österreichische Datenschutzbehörde (t.41.) i mišljenje nezavisnog odvjetnika M. Szpunara u tom predmetu (C-33/22, EU:C:2023:397, t. 84.).

15 Vidjeti presudu od 9. srpnja 2020., Land Hessen (C-272/19, EU:C:2020:535): radilo se o aktivnostima političke i administrativne prirode Odbora za predstavke Hessischer Landtaga (Parlament savezne zemlje Hessen, Njemačka), koje su bile javne prirode i specifične za tu saveznu zemlju, s obzirom na to da je taj odbor neizravno doprinosio parlamentarnoj aktivnosti.

16 Vidjeti presudu u predmetu Österreichische Datenschutzbehörde (t. 51.).

17 Vidjeti presudu od 16. srpnja 2020., Facebook Ireland i Schrems (C-311/18, EU:C:2020:559, t. 88.).

48. Međutim, činjenica da se obrada osobnih podataka odvija u okviru aktivnosti koja je u nadležnosti država članica nije sama po sebi relevantna kako bi se ta obrada isključila iz područja primjene OUZP-a na temelju njegova članka 2. stavka 2. točke (a), s obzirom na to da nije obuhvaćena ni aktivnostima čiji je cilj zaštita nacionalne sigurnosti ni nekim drugim aktivnostima koje se može svrstati u istu kategoriju [18].

49. Isključivanje obrade koja se provodi u okviru pojedine aktivnosti iz područja primjene OUZP-a samo zato što je ta aktivnost u nadležnosti država članica bilo bi, prema mojem mišljenju, protivno tekstu, kontekstu i ciljevima te uredbe.

50. Naime, kad se u tekstu članka 2. stavka 2. točke (a) OUZP-a upućuje na pojam „djelatnost koja nije obuhvaćena opsegom prava Unije”, u njemu se ne upućuje na logiku nadležnosti, nego na materijalnu logiku na temelju koje je zakonodavac u samom OUZP-u definirao područje primjene, za što je ovlašten člankom 16. stavkom 2. UFEU-a. Tom se odredbom „uspostavlja i prenosi” na Uniju zakonodavna nadležnost u području zaštite i slobodnog kretanja osobnih podataka i u tu svrhu određuje posebno područje primjene [19]. Usto, u posebnom kontekstu zaštite osobnih podataka, osobito s obzirom na autonomnu prirodu problematike povezane s njihovom obradom koja je zahtijevala zasebnu i posebnu zakonodavnu intervenciju, pojam „područje primjene prava Unije” nadilazi slučajeve „provedbe prava Unije” u smislu članka 51. stavka 1. Povelje Europske unije o temeljnim pravima (u daljnjem tekstu: Povelja) [20]. Naposljetku, „u mnogim područjima koja su u nadležnosti država članica pravo Unije ipak ima određeni utjecaj” [21]. To osobito vrijedi za OUZP, čije je međusektorsko područje primjene nužno široko s obzirom na njegove ciljeve navedene u točki 39. ovog mišljenja.

51. Stoga, iako „antidopinška” aktivnost nije uređena aktom prava Unije i u nadležnosti je država članica, iz toga se ne može zaključiti da obrada provedena u okviru te antidopinške aktivnosti nije obuhvaćena „[područjem primjene] prava Unije” u smislu članka 2. stavka 2. točke (a) OUZP-a, kako ga tumači Sud u posebnom kontekstu OUZP-a.

52. Osim toga, od Ugovora iz Lisabona, Unija ima nadležnost za pružanje potpore u području sporta [22]. Člankom 165. stavkom 2. UFEU-a predviđa se tako da je jedan od „[c]iljev[a] […] djelovanja Unije […] razvijanje europske dimenzije u sportu promicanjem pravednosti i otvorenosti na sportskim natjecanjima i suradnje među tijelima odgovornima za sport te zaštitom tjelesnog i moralnog integriteta sportaša i sportašica, osobito najmlađih sportaša i sportašica”. Ti izrazi upućuju, među ostalim, na antidopinške politike. Točno je da takva nadležnost za pružanje potpore ne dodjeljuje Uniji nikakvu nadležnost za donošenje zakonodavstva u području sporta. Međutim, iako aktivnost Unije nije normativna, postoji i omogućava joj da donosi pravne akte s ciljem podupiranja, koordiniranja ili dopunjavanja

18 Vidjeti presudu od 30. travnja 2025., Inspektorat kam Visshia sadeben savet (C-313/23, C-316/23 i C-332/23, EU:C:2025:303, t. 104.).

19 Kao što je to naveo nezavisni odvjetnik M. Szpunar u svojem mišljenju u predmetu Österreichische Datenschutzbehörde (C-33/22, EU:C:2023:397, t. 68.).

20 Vidjeti mišljenja nezavisnog odvjetnika M. Szpunara u predmetima Latvijas Republikas Saeima (Kazneni bodovi) (C-439/19, EU:C:2020:1054, t. 50. do 59.) i Österreichische Datenschutzbehörde (C-33/22, EU:C:2023:397, t. 78.).

21 Vidjeti Lenaerts, K., „L'encadrement par le droit de l'Union européenne des compétences des États membres”, u Chemins d'Europe: mélanges en l'honneur de Jean-Paul Jacqué, Dalloz, Pariz, 2010., str. 424., točka 7. Vidjeti također Cariat, N. i Dermine, P., „La détermination de l'applicabilité du droit de l'Union européenne à une situation particulière”, u Le droit de l'Union européenne et le juge belge/Het recht van de Europese Unie en de Belgische rechter, Bruylant, Bruxelles, 2015., str. 85. do 114. i Azoulai, L., „La formule des compétences retenues des États membres devant la Cour de justice de l'Union européenne”, u Objectifs et compétences dans l'Union européenne, Bruylant, Bruxelles, 2012., str. 341. do 368., osobito str. 343.

22 Vidjeti u tom pogledu presude European Superleague Company (t. 99.) i od 21. prosinca 2023., Royal Antwerp Football Club (C-680/21, EU:C:2023:1010, t. 67.). Vidjeti i mišljenje nezavisnog odvjetnika N. Emilioua u predmetu RRC Sports (C-209/23, EU:C:2025:362, t. 22. do 28.).

djelovanja država članica u skladu s člankom 6. UFEU-a [23]. Stoga se ne može zbog „sportske" prirode antidopinških pravila smatrati da njihova provedba predstavlja djelatnost koja nije obuhvaćena područjem primjene prava Unije u smislu članka 2. stavka 2. točke (a) OUZP-a.

– *… i premda „nije" gospodarske naravi*

53. Kao drugo, NADA tvrdi da je bavljenje sportom obuhvaćeno pravom Unije samo ako predstavlja gospodarsku djelatnost. Smatra da se antidopinška pravila o kojima je riječ pak temelje na isključivo sportskim razmatranjima, tako da obrada podataka o kojoj je riječ u ovom slučaju nije pitanje obuhvaćeno gospodarskom djelatnošću i stoga nije obuhvaćeno područjem primjene prava Unije.

54. Ni taj mi argument, koji se temelji na navodnoj „odvojivosti" antidopinških pravila, nije uvjerljiv.

55. Naime, tvrdnja da je „bavljenje sportom obuhvaćeno pravom Zajednice samo kada predstavlja gospodarsku djelatnost u smislu članka 2. Ugovora o [EZ-u]" dovodi nas do presude od 12. prosinca 1974., Walrawe i Koch [24]. Međutim, Unija je u međuvremenu izvršavala svoju nadležnost u području zaštite podataka na temelju članka 16. UFEU-a. Države članice tako su namjeravale primijeniti pravo Unije o zaštiti osobnih podataka, uključujući u negospodarskim područjima, kao što to i potvrđuju tekst, kontekst i ciljevi OUZP-a.

56. Najprije, tekstom članka 2. stavka 2. točke (a) OUZP-a određuje se materijalno područje primjene te uredbe upućivanjem na pojam „djelatnost", a ne „gospodarska djelatnost" koja je obuhvaćena ili nije obuhvaćena pravom Unije.

57. Nadalje, kontekst OUZP-a, a osobito njegove odredbe o prijenosu osobnih podataka trećim zemljama ili međunarodnim organizacijama (poglavlje V. OUZP-a), potvrđuje taj tekstualni pristup. Naime, ako nisu ispunjeni uvjeti za takav prijenos, na temelju odstupanja u slučaju posebnih situacija, predviđenih u članku 49. OUZP-a, takav se prijenos ipak može odobriti. Međutim, u uvodnoj izjavi 112. OUZP-a izričito se navodi da bi se odstupanja za te posebne situacije „posebno trebala primjenjivati na prijenose podataka koji se traže i nužni su iz važnih razloga od javnog interesa, na primjer u slučajevima međunarodne razmjene podataka […] kako bi se smanjio i/ili uklonio doping u sportu". Kao što je to istaknula finska vlada, u toj se uvodnoj izjavi navodi da zakonodavac Unije nije smatrao da obrada osobnih podataka u području antidopinške kontrole, iako se odnosi na negospodarsku aktivnost, nije obuhvaćena područjem primjene te uredbe.

58. Naposljetku, kriterij koji se temelji na povezanosti s pravom Unije putem gospodarske djelatnosti ne čini mi se relevantnim ni s obzirom na ciljeve OUZP-a. Naime, primjena takvog kriterija dovela bi do toga da bi se područje primjene OUZP-a trebalo određivati za svaki slučaj zasebno, ovisno o tome postoji li poveznica između obrade podataka o kojoj je riječ i posebnih odredaba prava Unije odnosno sloboda kojima se uređuje unutarnje tržište. Takav pristup, koji se razlikuje ovisno o konkretnim situacijama o kojima je riječ, mogao bi granice područja primjene

[23] Vidjeti presudu u predmetu European Superleague Company (t. 99.). Vidjeti, primjerice, Rezoluciju Vijeća i predstavnika vlada država članica, koji su se sastali u okviru Vijeća, o planu rada Europske unije u području sporta (1. srpnja 2024. – 31. prosinca 2027.) (SL C/2024./3527, C).

[24] 36/74, EU:C:1974:140, t. 4.. Vidjeti također presudu od 15. prosinca 1995., Bosman (C-415/93, EU:C:1995:463, t. 73.). Za aktualiziraniju formulaciju, vidjeti presudu od 4. listopada 2024., FIFA (C-650/22, EU:C:2024:824, t. 75. i navedenu sudsku praksu).

navedene uredbe učiniti nesigurnima i neizvjesnima [25], čime bi se povrijedili njezini temeljni ciljevi, odnosno osiguranje dosljedne i ujednačene primjene pravila o zaštiti podataka u cijeloj Uniji i uklanjanje prepreka protoku osobnih podataka unutar Unije.

59. Uostalom, dodao bih da se, barem za profesionalne sportaše, ne može isključiti veza između antidopinških propisa i njihove profesionalne djelatnosti, a time ni gospodarska povezanost s, među ostalim, slobodama kretanja i slobodnim pružanjem usluga [26]. Naime, izrečene sankcije mogu dovesti do nezanemarivih gospodarskih posljedica zbog njihove suspenzije, koja je ponekad doživotna. Kada bi se, kako bi se utvrdilo područje primjene OUZP-a, trebala uzeti u obzir takva gospodarska povezanost, došli bismo do, najblaže rečeno, nezadovoljavajućeg ishoda, na temelju kojeg bi se OUZP, primjerice, mogao primjenjivati na profesionalne sportaše, ali ne i na sportaše amatere [27]. Takva razlika u postupanju ovisno o tome smatra li se aktivnost gospodarskom nije u skladu s OUZP-om i njegovim ciljevima zaštite osobnih podataka.

Zaključak o prvom pitanju

60. S obzirom na sve prethodno navedeno, predlažem Sudu da na prvo pitanje odgovori tako da članak 16. stavak 2. prvu rečenicu UFEU-a i članak 2. stavak 2. točku (a) OUZP-a treba tumačiti na način da se ne može smatrati da se obrade osobnih podataka koje se u skladu s nacionalnim antidopinškim pravilima sastoje od objave imena sportaša o kojima je riječ, sportske discipline kojom se bave, počinjene povrede antidopinških pravila, izrečene sankcije te početka i završetka te sankcije obavljaju u okviru „djelatnosti koja nije obuhvaćena [područjem primjene] prava Unije” u smislu članka 2. stavka 2. točke (a) OUZP-a.

Drugo pitanje

61. Svojim drugim pitanjem sud koji je uputio zahtjev pita odnosi li se objava osobnih podataka o kojoj je riječ na „podatke koji se odnose na zdravlje” u smislu članka 9. OUZP-a.

Široko tumačenje pojma „podaci koji se odnose na zdravlje”

62. Odgovor na to pitanje je važan s obzirom na to da se člankom 9. OUZP-a predviđa pravni sustav kojim se posebno štite kategorije „osjetljivih” osobnih podataka, među kojima su „podaci koji se odnose na zdravlje” (ili „zdravstveni podaci”). Ti podaci, za koje se smatra da su u središtu privatnosti pojedinaca, kao takvi zahtijevaju visoku razinu zaštite, zahvaljujući istodobno zaštiti privatnosti, poslovnoj tajni i zakonodavstvu o zaštiti osobnih podataka [28]. Stoga je njihova obrada zabranjena člankom 9. stavkom 1. OUZP-a, osim ako se ne primjenjuje jedno od odstupanja

[25] Vidjeti mutatis mutandis presude od 20. svibnja 2003., Österreichischer Rundfunk i dr. (C-465/00, C-138/01 i C-139/01, EU:C:2003:294, t. 42.) i Lindqvist (t. 40. i sljedeće).

[26] Vidjeti presudu od 18. srpnja 2006., Meca-Medina i Majcen/Komisija (C-519/04 P, u daljnjem tekstu: presuda u predmetu Meca-Medina i Majcen/Komisija, EU:C:2006:492, t. 47.). Na sportaše amatere pravo Unije može se primjenjivati i putem građanstva (vidjeti presudu od 13. lipnja 2019., TopFit i Biffi (C-22/18, EU:C:2019:497)).

[27] Osim toga, taj pojam nema nužno isti sadržaj u svim državama članicama, zbog čega bi u slučaju različitog tumačenja područje primjene OUZP-a ovisilo o nacionalnom pravu.

[28] Vidjeti, međutim, o razlikama u prirodi, području primjene i sustavima između prava na poštovanje privatnog života i zaštite osobnih podataka, Tambou, O., „Chapitre 1. Droit autonome du droit au respect de la vie privée ”, u Manuel de droit européen de la protection des données à caractère personnel, Bruylant, Bruxelles, 2020. (1. izdanje), str. 21. i sljedeće. Što se tiče članka 8. Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda, potpisane u Rimu 4. studenoga 1950. (u daljnjem tekstu: EKLJP), vidjeti, među ostalim, presudu od 5. listopada 1994., X/Komisija (C-404/92 P, EU:C:1994:361, t. 23.) i presudu ESLJP-a od 25. veljače 1997., Z protiv Finske (CE:ECHR:1997:0225JUD002200993, t. 95.).

predviđenih u njegovu stavku 2. To se odražava u uvodnoj izjavi 51. OUZP-a, koja se odnosi na osjetljive podatke, u kojoj se navodi da je ta posebna zaštita potrebna „jer bi u okviru njihove obrade moglo doći do značajnih rizika za temeljna prava i slobode”. U skladu s uvodnom izjavom 54. OUZP-a, ako se obrađuju za potrebe javnog interesa, potrebno je izbjeći njihovu obradu „u druge svrhe koju obavljaju treće strane kao što su poslodavci ili osiguravajuća društva i banke” [29]. Uostalom, potreba za zaštitom podataka povećala se s informatizacijom zdravstvenih struktura i digitalizacijom sredstava za pohranu podataka i protoka podataka [30].

63. Dodajmo da zabrana obrade zdravstvenih podataka predviđena člankom 9. stavkom 1. OUZP-a ne ovisi o tome je li informacija prikupljena obradom podataka točna ili nije i djeluje li voditelj obrade s ciljem prikupljanja informacija obuhvaćenih jednom od posebnih kategorija predviđenih tom odredbom [31]. Iz toga valja zaključiti da cilj voditelja obrade, a osobito činjenica da je obrada nužna na temelju pravne obveze ili javnog interesa, iako predstavlja relevantan element u okviru eventualne primjene jednog od deset odstupanja predviđenih člankom 9. stavkom 2. OUZP-a, nije element koji treba uzeti u obzir u fazi kvalifikacije podatka kao „zdravstvenog podatka” [32].

64. U skladu s člankom 4. točkom 15. OUZP-a, u vezi s uvodnom izjavom 35. te uredbe, takvi podaci uključuju sve osobne podatke povezane s fizičkim ili mentalnim zdravljem pojedinca kojima se [otkrivaju] [33] informacije o njegovu prijašnjem, trenutačnom ili budućem zdravstvenom stanju.

[29] Ovdje je riječ, primjerice, o opasnosti od diskriminacije. Stoga pogoršano zdravstveno stanje može dovesti do diskriminacije u području pristupa zapošljavanju, osiguranju ili kreditu.

[30] Iako u ovom predmetu nisu neposredno u pitanju, podaci koji se odnose na zdravlje u vezi s povezanim aplikacijama i uređajima mogu pridonijeti utvrđivanju dosega pojma „zdravstveni podaci”. Na primjer, u slučaju „podataka o dobrobiti” ili „mjera samopraćenja” (koji podaci se odnose na otkucaje srca, razdoblja sna, prehranu, potrošačke navike sadržane u karticama supermarketa itd.) postavlja se pitanje je li riječ o „zdravstvenim podacima”. Na primjer, broj dnevnih koraka nije sam po sebi zdravstveni podatak, ali to može postati ako se taj sirovi podatak poveže s drugim podacima i ako se iz toga može izvesti zaključak o zdravstvenom stanju ili riziku za zdravlje osobe (vidjeti u tom pogledu prilog naslovljen „Health data in apps and devices” dopisu Radne skupine iz članka 29. Komisijina GU Connecta o mHealthu, od 5. veljače 2015., str. 2., dostupan na sljedećoj adresi: https://ec.europa.eu/justice/article-29/documentation/other-document/files/2015/20150205_letter_art29wp_ec_health_data_after_plenary_annex_en.pdf).
Među mnogim drugima, o Internet of Things (IoT), vidjeti Casarosa, F. i Gennari, F., „Data Sharing in the Internet of Medical Things – Between the Data Act and the EHDS”, European Journal of Risk Regulation, Cambridge University Press, Cambridge, 2025., str. 1. do 23.; vidjeti također Yaşar, B., „I can feel your heartbeat: E-health evidence in criminal investigations”, Shaping Utopia through law: How the law does (not) provide an answer to societal challenges, Intersentia, Bruxelles, 2023. (1. izdanje), str. 43. do 68., osobito str. 57., t. 4.2.1.

[31] Vidjeti presude od 4. listopada 2024., Schrems (Priopćavanje podataka široj javnosti) (C-446/21, EU:C:2024:834, t. 73. i navedena sudska praksa) i od 4. listopada 2024. Lindenapotheke (C-21/23, u daljnjem tekstu: presuda u predmetu Lindenapotheke, EU:C:2024:846, t. 87.).

[32] Vidjeti u tom smislu presudu u predmetu Lindenapotheke (t. 92.). U ovom su slučaju osobito relevantna odstupanja iz članka 9. stavka 2. točaka (g) i (i) OUZP-a, kojima se predviđa da je obrada osjetljivih podataka moguća ako je „nužna za potrebe značajnog javnog interesa” ili „u svrhu javnog interesa u području javnog zdravlja”, pod uvjetom da je proporcionalna.

[33] U članku 6. „Modernizirane konvencije” Vijeća Europe od 18. svibnja 2018. za zaštitu osoba glede automatizirane obrade osobnih podataka (tzv. Konvencija 108+) također se koristi taj pojam te se u okviru posebnih kategorija podataka navode „osobn[i] poda[ci] radi otkrivanja informacija o […] zdravlju […]”.

65. Sud je već odlučio da, s obzirom na cilj OUZP-a, pojam „podaci koji se odnose na zdravlje" iz članka 9. stavka 1. te uredbe, treba široko tumačiti [34]. U skladu s kontekstualnim i teleološkim tumačenjem članka 4. točke 15. i članka 9. OUZP-a, kako bi se podatke o kojima je riječ okvalificiralo kao takve, dovoljno je da oni, čak i neizravno, putem intelektualnog čina uspoređivanja ili zaključivanja mogu otkriti informacije o zdravstvenom stanju ispitanika [35].

66. U tom kontekstu imam dojam da se dvije kategorije zdravstvenih podataka mogu shematski razlikovati.

67. S jedne strane, čini mi se da se podaci prikupljeni u medicinskom okviru mogu smatrati zdravstvenim podacima „po svojoj prirodi" [36], odnosno „objektivnim" zdravstvenim podacima [37], koji se odnose, kao što je to navedeno u uvodnoj izjavi 35. OUZP-a, na informaciju o, primjerice, fizičkoj ili mentalnoj bolesti, invalidnosti, riziku od bolesti, medicinskoj povijesti, kliničkom tretmanu. Obično se nalaze u medicinskoj dokumentaciji ispitanika [38]. Isto tako, podaci koji se, iako nisu medicinski, prikupljaju kako bi bili uključeni u medicinsku dokumentaciju, kao što je to slučaj s administrativnim podacima koji se trebaju nalaziti u toj dokumentaciji, navode se u tu svrhu u uvodnoj izjavi 35. OUZP-a kao „zdravstveni podaci". To su podaci za koje se smatra da se odnose na zdravlje i kojima se daju informacije o zdravstvenom stanju ispitanika.

68. U tom kontekstu, pojam „rizik od bolesti", koji se navodi u uvodnoj izjavi 35. OUZP-a, zasigurno ima određenu važnost. Kao što je vidljivo iz rada Radne skupine iz članka 29., ovdje je riječ i o podacima o potencijalnom budućem zdravstvenom statusu ispitanika. Na taj se način u obzir uzima budući rizik od bolesti „koji je znanstveno dokazan ili uobičajeno percipiran" te se navode kao primjeri prekomjerna konzumacija alkohola ili duhana i konzumacija droge [39].

69. S druge strane, izvan medicinskog konteksta, neki se podatak može odnositi na zdravlje, osobito ako pritom može, čak i neizravno, dati informacije o prijašnjem, trenutačnom ili budućem fizičkom ili mentalnom zdravstvenom stanju pojedinca [40]. „Siva zona" [41] pojma „zdravstveni podatak" otvara pitanje u kojoj mjeri njegova neizravna povezanost sa zdravljem može dovesti do toga da ga se okvalificira kao takvog. Ovdje je odlučujuće je li iz podataka o kojima je riječ moguće izvesti zaključke o zdravstvenom stanju ispitanika, neovisno o tome je li

34 Vidjeti u tom smislu presude u predmetu Lindqvist (t. 50.) i predmetu Lindenapotheke (t. 81.).

35 Vidjeti presudu od 1. kolovoza 2022., Vyriausioji tarnybinės etikos komisija (C-184/20, u daljnjem tekstu: presuda u predmetu Vyriausioji tarnybinės etikos komisija, EU:C:2022:601, t. 123. do 127.) i presudu u predmetu Lindenapotheke. Taj se širok pristup definiciji može temeljiti na želji da se „suzbiju mogući učinci novih tehnologija za obradu velike količine podataka (big data) pomoću kojih bi bilo moguće prikupiti mnoge spoznaje o zdravlju osobe obradom podataka koji samo otkrivaju nešto o njezinom zdravstvenom stanju" (slobodan prijevod) (vidjeti Verhenneman, G., „Chapter III. – Understanding the Subject of Protection", u The Patient, Data Protection and Changing Healthcare Models, Intersentia, Bruxelles, 2021. (1. izdanje), str. 97. i sljedeće, osobito str. 109.).

36 Vidjeti Maisnier-Broché, L., „Fasc. 945: Données de santé à caractère personnel – Régime général", JurisClasseur Communication, 2019.

37 Vidjeti Herveg, J. i Van Gyshesemm, J.-M., „Titre 16 – L'impact du Règlement général sur la protection des données dans le secteur de la santé", u Le règlement général sur la protection des données (RGPD/GDPR), Larcier, Bruxelles, 2018. (1. izdanje), str. 722.

38 Vidjeti po analogiji radni dokument o obradi osobnih podataka koji se odnose na zdravlje u elektroničkoj medicinskoj dokumentaciji (Radna skupina iz članka 29., od 15. veljače 2007., WP 131, t. II.2.), dostupan na sljedećoj adresi: https://ec.europa.eu/justice/article-29/documentation/opinion-recommendation/files/2007/wp131_fr.pdf.

39 Vidjeti prilog naslovljen „Health data in apps and devices" dopisu Radne skupine iz članka 29. Komisijina GU Connecta o mHealthu, od 5. veljače 2015., str. 2., dostupan na sljedećoj adresi: https://ec.europa.eu/justice/article-29/documentation/other-document/files/2015/20150205_letter_art29wp_ec_health_data_after_plenary_annex_en.pdf.

40 Vidjeti osobito Smjernice 03/2020 o obradi podataka koji se odnose na zdravlje u svrhu znanstvenog istraživanja u kontekstu izbijanja bolesti COVID-19, koje je EOZP donio 21. travnja 2020., t. 3.1., dostupne na sljedećoj adresi: https://www.edpb.europa.eu/sites/default/files/files/file1/edpb_guidelines_202003_healthdatascientificresearchcovid19_fr.pdf.

41 Schäfke-Zell, W., „Revisiting the definition of health data in the age of digitalized health care", International Data Privacy Law, Oxford University Press, Oxford, sv. 12., br. 1, 2022., str. 33. do 43.

riječ o patološkom ili fiziološkom stanju i neovisno o pouzdanosti tih zaključaka. U tom se pogledu mogu uzeti u obzir kontekstualni elementi [42] kao i veza između informacije o kojoj je riječ i mogućnosti da se iz nje izvuče pojedini aspekt zdravlja osobe [43].

70. Na primjer, Radna skupina iz članka 29. smatrala je zdravstvenim podatkom informacije o pripadnosti osobe skupinama s ciljem povezanim sa zdravljem poput skupina „Weight Watchers" ili „Anonimni alkoholičari" [44]. Usto, na temelju sirovog podatka koji proizlazi iz „mjere samopraćenja" (na primjer težine ili krvnog tlaka zabilježenog na pametnom satu) koji sam po sebi nije zdravstveni podatak mogao bi se, zajedno s drugim informacijama, izvesti zaključak o zdravlju ispitanika. Radna skupina iz članka 29. u tom pogledu pojašnjava da se svaki slučaj treba pojedinačno ocijeniti: može se smatrati da aplikacija koja prati i pohranjuje broj napravljenih koraka tijekom nekoliko dana i briše te podatke nakon tjedan dana ne obrađuje „zdravstvene podatke". Međutim, smatra se da aplikacija koja kombinira opsežne kvantificirane zapise o pojedincu prikupljene tijekom nekoliko godina (praćenje, na primjer, navika spavanja i vježbanja, detaljne evidencije o prehrani, težini, indeksu tjelesne mase, krvnom tlaku i drugim vitalnim statistikama te dnevnik raspoloženja) obrađuje zdravstvene podatke. U tom će se slučaju, osim zaključaka i dedukcija, i sirovi podaci smatrati zdravstvenim podacima [45].

Primjena na ovaj predmet

71. Propisom o kojem je riječ u glavnom postupku predviđa se da se, osim navođenja imena sportaša o kojima je riječ i trajanja njihove suspenzije, otkrivaju razlozi te suspenzije upućivanjem na kategoriju utvrđene povrede odnosno utvrđenih povreda. Ako se povreda odnosi na zabranjenu tvar ili metodu, ta se tvar ili metoda navodi i u priopćenju objavljenom na ÖADR-ovoj internetskoj stranici [46].

42 Vidjeti mišljenje nezavisnog odvjetnika M. Szpunara u predmetu Lindenapotheke (C-21/23, EU:C:2024:354, t. 47.).

43 Vidjeti prilog naslovljen „Health data in apps and devices" dopisu Radne skupine iz članka 29. Komisijina GU Connecta o mHealthu, od 5. veljače 2015., str. 2., dostupan na sljedećoj adresi: https://ec.europa.eu/justice/article-29/documentation/other-document/files/2015/20150205_letter_art29wp_ec_health_data_after_plenary_annex_en.pdf. O tom pitanju vidjeti i Verhenneman, G., „Chapitre III. – Understanding the Subject of Protection", u The Patient, Data Protection and Changing Healthcare Models, Intersentia, Bruxelles, 2021. (1. izdanje), str. 97. i sljedeće. Vrijedno je zapaziti da se čak i neizvjesna veza može uzeti u obzir (vidjeti, Mascret, C., „Arrêt « Lindenapotheke »: vers une protection renforcée des données de santé et une ouverture des voies de recours en matière de protection des données (CJUE, 4 octobre 2024, C-21/23)", Journal de droit européen, 2025./1, str. 17. do 20.).

44 Vidjeti prilog naslovljen „Health data in apps and devices" dopisu Radne skupine iz članka 29. Komisijina GU Connecta o mHealthu, od 5. veljače 2015., str. 2., dostupan na sljedećoj adresi: https://ec.europa.eu/justice/article-29/documentation/other-document/files/2015/20150205_letter_art29wp_ec_health_data_after_plenary_annex_en.pdf. Vidjeti također o razlici između potrošačkih navika i ovisnosti Borges, G., „Der Mann mit der Brille und die DSGVO – Der Begriff des Gesundheitsdatums", Rechtswissenschaft, sv. 14., br. 2, 2023., osobito str. 172. do 173.

45 Vidjeti u tom pogledu prilog naslovljen „Health data in apps and devices" dopisu Radne skupine iz članka 29. Komisijina GU Connecta o mHealthu, od 5. veljače 2015., str. 2. i fusnota br. 5, dostupan na sljedećoj adresi: https://ec.europa.eu/justice/article-29/documentation/other-document/files/2015/20150205_letter_art29wp_ec_health_data_after_plenary_annex_en.pdf. Isto tako, kupovne navike u supermarketima same po sebi nisu zdravstveni podaci, ali to mogu postati ako se kombiniraju i analiziraju radi praćenja problema kao što su pretilost ili dijabetes.

46 Odredba prema kojoj se otkrivanje izvršava „a da se pritom ne mogu izvesti zaključci o podacima koji se odnose na zdravlje ispitanika" ne može biti dovoljna da se isključi relevantnost pitanja koje je ovdje postavljeno. Naime, čini mi se da se ta napomena odnosi na slučajeve u kojima je izdano odobrenje za uporabu u terapijske svrhe (u kojima se, pod određenim uvjetima, dopušta sportašu koji boluje od medicinske bolesti da upotrijebi zabranjenu tvar ili zabranjenu metodu a da se pritom ta informacija ne objavljuje niti predstavlja povredu relevantnog propisa) ili na pojedinosti o rezultatima testova o kojima ovdje nije riječ.

72. Najprije valja podsjetiti na to da su povrede antidopinških pravila koje se otkrivaju javnosti podijeljene u više kategorija [47].

73. Smatram, kao i austrijsko tijelo za zaštitu podataka, da samo povrede predviđene u kategorijama 2.1. i 2.2. treba razmotriti s obzirom na pojam „zdravstveni podaci". Naime, druge se povrede odnose na protupravna postupanja za koja mi se čini da kao takva ne mogu otkriti, čak ni neizravno, informacije o zdravstvenom stanju ispitanika. Na primjer, informacije o tome da sportaš nije ispunio svoju obvezu glede lokacije (povreda iz kategorije 2.4.) ili da je trgovao zabranjenim tvarima (povreda iz kategorije 2.7.) ne otkrivaju nikakve informacije o njegovu zdravstvenom stanju.

74. Nadalje, valja istaknuti da je za utvrđenje toga da su počinjene povrede iz kategorija 2.1. i 2.2. potrebno provesti testiranja na doping na sportašu o kojem je riječ i analizu uzoraka kako bi se u njima otkrile zabranjene tvari i metode. Dodajem da te analize provode akreditirani stručnjaci [48] i stoga u gotovo medicinskom kontekstu, pa čak i u medicinskom kontekstu. Utvrđenje počinjenja takvih povreda stoga nas upućuje na pojam „informacije izvedene iz testiranja ili ispitivanja dijela tijela ili tjelesne tvari" u smislu uvodne izjave 35. OUZP-a. Takve bi se informacije stoga mogle smatrati zdravstvenim podacima po svojoj prirodi.

75. U tom pogledu, točno je da se testiranje provodi radi otkrivanja nedopuštenih tvari uzetih radi poboljšanja sportskih rezultata, a obrada koja se sastoji od otkrivanja informacija o kojima je riječ želi postići cilj represije i odvraćanja u odnosu na sportaša o kojem je riječ. Međutim, podsjećam na to da cilj koji se želi postići nije relevantan za kvalifikaciju podataka o kojima je riječ [49].

76. Isto tako, navod da nedopuštene tvari nisu lijekovi ne čini mi se uvjerljivim. Naime, s jedne strane, pojam „zdravstveni podaci" ne uključuje samo medicinske podatke za terapijsku svrhu. Uostalom, određeni lijekovi štetni su za zdravlje ako se loše upotrebljavaju. S druge strane, točno je da je cilj borbe protiv dopinga promicanje pravednosti i jednakosti sportaša, ali se ona bavi i pitanjem zdravlja [50]. Naime, dio tvari ili metoda zabranjen je, među ostalim, zbog njihovih štetnih učinaka na zdravlje, čak i ako se taj učinak razlikuje ovisno o proizvodu, apsorbiranoj količini ili konstituciji osobe koja ga konzumira [51].

[47] Popis tih kategorija povreda, numeriranih od 2.1. do 2.11., nalazi se, među ostalim, na NADA-inoj stranici i u WADC-u. Ukratko, povrede iz kategorije 2.1. odgovaraju prisutnosti zabranjene tvari ili njezinih metabolita ili markera u sportaševu uzorku; 2.2 sportaševu korištenju ili pokušaju korištenja zabranjene tvari ili zabranjene metode 2.3 sportaševu izbjegavanju, odbijanju davanja uzorka ili nepodrvrgavanju prikupljanju uzorka; 2.4. sportaševu propustu u podacima o lokaciji; 2.5. krivotvorenju ili pokušaju krivotvorenja bilo kojeg dijela dopinške kontrole od strane sportaša ili druge osobe; 2.6. posjedovanju zabranjene tvari ili zabranjene metode od strane sportaša ili prateće osobe sportaša; 2.7. nedopuštenom trgovanju ili pokušaju nedopuštenog trgovanja bilo kojom zabranjenom tvari ili zabranjenom metodom od strane sportaša ili druge osobe; 2.8 primjeni ili pokušaju primjene zabranjene tvari ili zabranjene metode od strane sportaša ili druge osobe bilo kojem sportašu na natjecanju ili izvan natjecanja; 2.9 sudioništvu ili pokušaju sudioništva od strane sportaša ili druge osobe; 2.10. zabranjenom udruživanju od strane sportaša ili druge osobe i 2.11 postupanje sportaša ili druge osobe u smislu odvraćanja od prijavljivanja ili osvećivanja zbog prijavljivanja nadležnim tijelima.

[48] Člankom 6.1. WADC-a predviđa se korištenje akreditiranih ili odobrenih laboratorija.

[49] Vidjeti točku 63. ovog mišljenja.

[50] Osim članka 165. UFEU-a i brojnih međunarodnih tekstova, vidjeti presudu ESLJP-a od 18. siječnja 2018., Fédération Nationale des Associations et Syndicats de Sportifs (FNASS) i dr. protiv Francuske (CE:ECHR:2018:0118JUD004815111, t. 165.) i presudu u predmetu Meca-Medina i Majcen/Komisija (t. 43.).

[51] Vidjeti u tom pogledu članak 4.3. WADC-a o kriterijima za uvrštavanje tvari i metoda na Popis zabranjenih sredstava, koji se, među ostalim, odnose na medicinski ili drugi znanstveni dokaz da „korištenje tvari ili metode predstavlja stvaran ili potencijalni rizik za zdravlje sportaša". Vidjeti također, primjera radi, učinke na zdravlje tvari zabranjenih u sportu navedenih u „Vidalu", informacijskom alatu o zdravstvenim proizvodima čiju bazu podataka odobrava francuski Haute Autorité de Santé (HAS) (Visoko tijelo za zdravlje) („Les substances interdites dans la pratique sportive", VIDAL, dostupno na sljedećoj adresi: https://www.vidal.fr/sante/sport/sport-medicaments/sport-dopage-substances-interdites/tous-sports.html).

77. Stoga, kako bi se podatak o kojem je riječ kvalificirao, neovisno o činjenici da se cilj sportaša sastoji od poboljšanja njegove uspješnosti, prema mojem se mišljenju ne mogu zanemariti učinci apsorpcije zabranjene tvari na zdravlje tog sportaša, neovisno o tome jesu li ti učinci sadašnji ili budući.

78. Naposljetku, čini mi se da činjenica da ÖADR na internetu objavljuje naziv zabranjene tvari koja je otkrivena u organizmu može informirati javnost o rizicima koje njegova apsorpcija može predstavljati za zdravlje sportaša o kojem je riječ.

79. Točno je da se samo navođenje naziva zabranjene tvari, koja je prisutna u organizmu, može smatrati samo po sebi nedovoljnim za otkrivanje informacija o zdravstvenom stanju, čak i budućem, sportaša o kojem je riječ. Sam sadržaj informacije mogao bi se u tom pogledu smatrati previše kratkim, a veza sa zdravstvenim stanjem previše neizravnom, čak previše hipotetskom, da bi predstavljala „zdravstveni podatak" u smislu OUZP-a. Međutim, ne može se isključiti da, zajedno s drugim elementima, ta informacija može, čak i neizravno, putem intelektualnog čina uspoređivanja ili zaključivanja, otkriti informacije o zdravstvenom stanju ispitanika, uključujući njegovo buduće zdravstveno stanje.

80. Stoga smatram da navođenje imena tvari o kojoj je riječ (ili njezine kategorije) daje naznake koje, premda nisu detaljne, mogu pružiti informacije, iako neizravno, o zdravstvenom stanju ispitanika. U posebnom kontekstu OUZP-a, takvo navođenje je, u određenim okolnostima koje sud koji je uputio zahtjev treba provjeriti, „podatak koji se odnosi na zdravlje" u smislu članka 4. točke 15. i članka 9. stavka 1. OUZP-a, u vezi s uvodnom izjavom 35. te uredbe.

81. Suprotno tomu, smatram da to ne bi bio slučaj da zabranjena tvar o kojoj je riječ (ili njezina kategorija) nije navedena. Naime, u tom bi slučaju bilo nemoguće uspostaviti vezu između, s jedne strane, utvrđenja da je počinjena povreda zbog prisutnosti zabranjene tvari u organizmu i, s druge strane, informacija o zdravstvenom stanju ispitanika, čak ni putem „intelektualnog čina uspoređivanja ili zaključivanja". Ta bi veza stoga, prema mojem mišljenju, bila previše neizravna da bi otkrivena informacija mogla biti obuhvaćena kategorijom „podataka koji se odnose na zdravlje" iz OUZP-a.

Zaključak o drugom pitanju

82. Stoga predlažem Sudu da odluči da članak 9. stavak 1. OUZP-a treba tumačiti na način da otkrivanje imena sportaša o kojem je riječ, trajanja njegove suspenzije i razloga za tu suspenziju ne predstavlja obradu podataka koji se odnose na zdravlje u smislu te odredbe, osim ako ti razlozi uključuju naziv zabranjene tvari odnosno zabranjenih tvari čija je prisutnost otkrivena u organizmu sportaša o kojem je riječ, kada ta naznaka može otkriti, čak i neizravno, informacije o zdravstvenom stanju sportaša o kojem je riječ, uključujući buduće zdravstveno stanje, što je na sudu koji je uputio zahtjev da provjeri.

Peto pitanje

83. Sud koji je uputio zahtjev u biti pita predstavlja li objava o kojoj je riječ obradu osobnih podataka koji se odnose na kaznene osude i kažnjiva djela u smislu članka 10. OUZP-a. U tom pogledu pojašnjava da sankcije u glavnom postupku uključuju oduzimanje naslova i nagrada te višegodišnju suspenziju ili doživotnu zabranu sudjelovanja na svim (nacionalnim i

međunarodnim) natjecanjima. Osim toga, navodi da, na temelju članka 24. stavka 4. ADBG-a, sportske organizacije ne mogu „koristiti" osobe na koje se primjenjuje suspenzija na temelju antidopinškog zakonodavstva i stoga ih ne mogu zaposliti uz naknadu.

84. Prije analize prirode antidopinških osuda i kažnjivih djela o kojima je riječ, podsjetit ću na važnost kaznene kvalifikacije u kontekstu članka 10. OUZP-a.

Važnost „kaznene" prirode osuda i kažnjivih djela u smislu članka 10. OUZP-a

85. Valja podsjetiti na to da zakonodavac Unije ne zabranjuje obradu osobnih podataka koji se odnose na kaznene osude i kažnjiva djela, nego na nju primjenjuje pojačani nadzor, s obzirom na to da može znatno utjecati na život ispitanikâ, osobito u području narušavanja ugleda ili diskriminacije u drugim područjima. Takva obrada može se provoditi samo „pod nadzorom službenog tijela" ili ako se zakonodavstvom koje odobrava tu obradu podataka propisuju „odgovarajuće zaštitne mjere za prava i slobode ispitanikâ"[52]. Člankom 10. OUZP-a ograničava se ta pojačana zaštita samo na kazneno područje, pri čemu je jasno da se izraz „kazneno" istodobno odnosi i na „osude" i na „kažnjiva djela"[53].

86. Stoga člankom 10. OUZP-a može biti obuhvaćeno vođenje evidencija kaznenih osuda i kažnjivih djela od strane privatnih tijela[54], primjerice u okviru borbe protiv pranja novca ili u okviru djelatnosti forenzičkih laboratorija[55]. Može se navesti i primjer obrada osobnih podataka koju provode organizacije koje iznajmljuju vozila i koje identificiraju i imenuju vozača koji je prekršio prometne propise.

87. Stoga se u ovom slučaju postavlja pitanje je li „sportski registar", koji su na internetu objavili NADA i ÖADR, „evidencija" kaznenih osuda i kažnjivih djela koja je obuhvaćena područjem primjene članka 10. OUZPA-a koji stoga podrazumijeva primjenu pojačane zaštite.

Analiza „kaznene" prirode antidopinških osuda i kaznenih djela u smislu članka 10. OUZP-a

88. Prema sudskoj praksi Suda, pojam „kazneno djelo", koji je ključan za određivanje primjenjivosti članka 10. OUZP-a na obrade osobnih podataka, zahtijeva autonomno i ujednačeno tumačenje u cijeloj Uniji koje treba pronaći uzimajući u obzir cilj koji se želi postići tom odredbom i njezin kontekst, pri čemu u tom pogledu nije odlučujuća kvalifikacija koju država članica o kojoj je riječ daje tim kažnjivim djelima jer se ona može razlikovati od jedne do druge zemlje.

52 Vidjeti presude Latvijas Republikas Saeima (t. 100.) i od 7. ožujka 2024., Endemol Shine Finland (C-740/22, EU:C:2024:216, t. 49.). Vidjeti po analogiji, u skladu s člankom 8. stavkom 5. Direktive 95/46/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 24. listopada 1995. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom protoku takvih podataka (SL 1995., L 281, str. 31.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 13., svezak 7., str. 88.), presudu od 24. rujna 2019., GC i dr. (Uklanjanje poveznica na osjetljive podatke) (C-136/17, EU:C:2019:773).

53 Vidjeti presudu u predmetu Latvijas Republikas Saeima (t. 77. do 79.), koja u tom pogledu slijedi mišljenje nezavisnog odvjetnika M. Szpunara u predmetu Latvijas Republikas Saeima (Kazneni bodovi) (C-439/19, EU:C:2020:1054, t. 74. do 78.).

54 Podsjećam na to da je obrada osobnih podataka koju u te svrhe provode „nadležna tijela" u smislu Direktive 2016/680 obuhvaćena tom direktivom kao lex specialisom (vidjeti točku 34. ovog mišljenja), a ne OUZP-om kao lex generalisom. Međutim, kada obradu provode privatna tijela (ili nadležna tijela, ali u svrhe različite od onih navedenih u Direktivi 2016/680), može se primijeniti OUZP i konkretno njegov članak 10.

55 Vidjeti uvodnu izjavu 19. OUZP-a.

89. Tri „kriterija Engel”, koja je Sud usvojio [56], odnosno pravna kvalifikacija kažnjivog djela u nacionalnom pravu, sama narav kažnjivog djela i stupanj težine sankcije kojoj počinitelj kažnjivog djela može biti izložen, stoga su relevantna za ocjenu kaznene prirode kažnjivog djela.

90. Iako je sud koji je uputio zahtjev nadležan s obzirom na te kriterije ocijeniti imaju li osude i kažnjiva djela o kojima je riječ u glavnom postupku kaznenu prirodu u smislu članka 10. OUZP-a, Sud može, odlučujući o zahtjevu za prethodnu odluku, ipak dati pojašnjenja koja će taj sud usmjeriti u njegovu ocjenjivanju [57].

91. Stoga ću kažnjiva djela i osude o kojima je riječ razmotriti s obzirom na ta tri kriterija.

– *Pravna kvalifikacija kažnjivog djela u nacionalnom pravu*

92. Iz zahtjeva za prethodnu odluku proizlazi da u austrijskom pravu ÖADR vodi stegovne postupke za nadležni sportski savez. Isto tako, austrijska je vlada na raspravi istaknula da su antidopinški propisi propisi sui generis s obzirom na to da su antidopinške povrede povrede pravila sportskih saveza o kojima je riječ koje se sportaši obvezuju poštovati [58], a ne povrede zakona.

93. Stoga kvalifikacija antidopinških povreda u nacionalnom pravu ne ide u smjeru „kaznene” kvalifikacije u smislu članka 10. OUZP-a.

94. Međutim, doseg tog prvog kriterija Engel treba relativizirati, s obzirom na to da čak i za kažnjiva djela koja se u nacionalnom pravu ne kvalificiraju kao „kaznena” djela, takav karakter ipak može proizlaziti iz same naravi kažnjivog djela o kojem je riječ i iz težine sankcija koje se za počinjenje tog kažnjivog djela mogu izreći [59]. To osobito vrijedi za antidopinške propise, s obzirom na to da u uspostavljenom transdržavnom sustavu djeluju različiti međunarodni i nacionalni akteri [60], a države članice na različite su načine integrirale WADC u svoje pravne sustave. Provedba antidopinških propisa stoga se nužno razlikuje među državama, ovisno o različitim modelima državnih organizacija, iako se čini da u većini država članica NADO-ovi u tom pogledu nemaju kaznene ovlasti [61].

95. Stoga valja razmotriti druga dva kriterija Engel.

56 Kriteriji koji su tako nazvani upućivanjem na presudu u kojoj ih je Europski sud za ljudska prava prvi put naveo: presuda ESLJP-a od 8. lipnja 1976., Engel i dr. protiv Nizozemske (CE:ECHR:1976:0608JUD000510071, t. 82.). Te je kriterije Sud usvojio, među ostalim, u presudi od 5. lipnja 2012., Bonda (C-489/10, EU:C:2012:319, t. 37. i sljedeće). Vidjeti također presudu u predmetu Latvijas Republikas Saeima (t. 85. i 87. te navedena sudska praksa).

57 Vidjeti presude od 20. ožujka 2018., Menci (C-524/15, EU:C:2018:197, t. 27.) i od 14. rujna 2023.,Volkswagen Group Italia i Volkswagen Aktiengesellschaft (C-27/22, EU:C:2023:663, t. 46.).

58 Pridruživanjem sportskim organizacijama i sudjelovanjem na sportskim događanjima i natjecanjima profesionalni sportaši obvezuju se (ugovorno ili dajući svoju suglasnost) da neće primjenjivati dopinške prakse.

59 Vidjeti presudu u predmetu Latvijas Republikas Saeima (t. 88. i navedenu sudsku praksu).

60 Osim međunarodnih i nacionalnih sportskih saveza, treba osobito navesti nadležna tijela imenovana na nacionalnoj razini, uključujući „nacionalne antidopinške organizacije” (u daljnjem tekstu: NADO), subjekte koje svaka zemlja imenuje kao glavna tijela odgovorna za antidopinške programe na nacionalnoj razini, a koji su navedeni na internetskoj stranici WADA-e (vidjeti program NADO-ova dostupan na sljedećoj adresi: https://www.wada-ama.org/fr/programme-des-onad).

61 Vidjeti: Glavna uprava za obrazovanje, mlade, sport i kulturu (Europska komisija), van der Sloot, B., Paun, M., Leenes, R. i dr., Anti-doping & Data Protection: An evaluation of the anti-doping laws and practices in the EU Member States in light of the General Data Protection Regulation, Ured za publikacije Europske unije, 2017., osobito str. 58., dostupno na sljedećoj adresi: https://data.europa.eu/doi/10.2766/042641.

– *Priroda kažnjivog djela*

96. Tim drugim kriterijem zahtijeva se provjera ima li sankcija koja odgovara kažnjivom djelu o kojem je riječ, među ostalim, represivnu svrhu, pri čemu joj sama činjenica da usto ima i preventivnu svrhu ne može oduzeti svojstvo „kaznene sankcije”. Naime, u samoj je naravi kaznenih sankcija to da im je cilj kako represija tako i prevencija nezakonitih postupanja. Naprotiv, mjera kojom se samo popravlja šteta prouzročena pojedinim kažnjivim djelom nije kaznene naravi [62].

97. Iz zahtjeva za prethodnu odluku proizlazi da dvije kategorije sankcija odgovaraju antidopinškim povredama.

98. Riječ je, s jedne strane, o oduzimanju naslova i nagrada koje se sastoji od povrata dobitaka kako bi ih se preraspodijelilo na sportaše koji bi na njih imali pravo da sankcionirani sportaš nije sudjelovao u natjecanju. Čini se da se takvom sankcijom odgovara na povredu „pravila igre” (lex sportiva) te se može smatrati da se njome u biti nastoji ponovno uspostaviti lojalnost natjecanja [63], premda to ne umanjuje njezinu kaznenu prirodu za sportaša kojem je izrečena.

99. S druge strane, riječ je o zabrani sudjelovanja na sportskim natjecanjima, koja može trajati nekoliko mjeseci ili nekoliko godina, odnosno može ići, kao što je to slučaj s jednim od tužitelja iz glavnog postupka, čak i do doživotne zabrane sudjelovanja na svim natjecanjima. Točno je da se ta suspenzija može smatrati željom da se „izopći” sportaš koji je počinio povredu kako bi ga se udaljilo ili isključilo iz zajednice sportaša i time očuvao integritet te zajednice. Međutim, njezin je cilj i kažnjavanje sportaša koji je povrijedio antidopinška pravila koja se obvezao poštovati, kao i odvraćanje drugih sportaša od toga da to učine.

100. Stoga se čini da glavna svrha tih antidopinških sankcija, barem suspenzije s natjecanjâ, nije naknada štete koju su treće osobe pretrpjele zbog kažnjivog djela, nego sankcioniranje ponašanja sportaša o kojem je riječ, što ide u smjeru kaznene osude [64]. U tom pogledu antidopinški propisi, iako nisu kaznenopravni propisi, imaju represivnu svrhu [65].

101. Međutim, „kaznena” kvalifikacija na temelju tog drugog kriterija Engel mogla bi dovesti do oklijevanja dviju vrsta.

62 Vidjeti presudu od 20. ožujka 2018., Garlsson Real Estate i dr. (C-537/16, EU:C:2018:193, t. 33.); presudu u predmetu Latvijas Republikas Saeima; presude od 23. ožujka 2023., Dual Prod (C-412/21, EU:C:2023:234, t. 30.); od 4. svibnja 2023., MV – 98 (C-97/21, EU:C:2023:371, t. 42.) i od 14. rujna 2023., Vinal (C-820/21, EU:C:2023:667, t. 50.).

63 Vidjeti Diakité, A., „Chapitre 2. La mise en œuvre des sanctions applicables aux athlètes à l'épreuve du respect des droits fondamentaux ”, u La mise en œuvre du Code mondial antidopage par les États, Bruylant, Bruxelles, 2023., 1. izd., t. 1145. i Rouiller, C., „Avis de droit sur la compatibilité de l'article 10.2 du Code mondial antidopage avec les principes fondamentaux du droit national suisse”, od 25. listopada 2005., str. 20. i sljedeće. (dostupno na sljedećoj adresi: https://www.wada-ama.org/sites/default/files/resources/files/Compatibilit%C3 %A9_droit_suisse_Document_entier.pdf).

64 Vidjeti u tom smislu sudsku praksu ESLJP-a kojom se uzima u obzir (represivni ili reparativni) cilj izrečene sankcije (presuda ESLJP-a od 23. studenoga 2006., Jussila protiv Finske (CE:ECHR:2006:1123JUD007305301, t. 38.)).

65 Vidjeti Diakité, A., „Chapitre 2. La mise en œuvre des sanctions applicables aux athlètes à l'épreuve du respect des droits fondamentaux ”, u La mise en œuvre du Code mondial antidopage par les États, Bruylant, Bruxelles, 2023., 1. izd., str. 501. i sljedeće, osobito t. 1143.

102. Prvo oklijevanje proizlazi iz utvrđenja da je Sud iz Strasbourga stegovne postupke tumačio više s građanskog aspekta članka 6. EKLJP-a [66], osim, primjerice, u slučaju oduzimanja slobode i izricanja sankcije koja je dovoljno teška [67].

103. Konkretno, ESLJP smatra da je građanski aspekt članka 6. EKLJP-a primjenjiv na „sporove koji se odnose na oduzimanje prava na obavljanje profesije" [68], uključujući u području sporta [69].

104. Kaznena priroda zabrane obavljanja profesije nije, dakle, sama po sebi očita.

105. Međutim, čini mi se da se iz toga ne može ipso facto i apsolutno zaključiti da stegovna sankcija koja dovodi do suspenzije sa sportskih natjecanja nikada ne može biti obuhvaćena kaznenim područjem.

106. Naime, takav bi pristup bio posve formalan.

107. Osim toga, podsjećam na to da se dva aspekta članka 6. EKLJP-a, građanski i kazneni, ne isključuju nužno [70].

108. Naposljetku, valja imati na umu da Sud u Strasbourgu razmatra kaznenu ili građansku prirodu kažnjivog djela o kojem je riječ s obzirom na prigovore koji su pred njim istaknuti i kako bi ocijenio primjenjuju li se jamstva poštenog suđenja predviđena člankom 6. EKLJP-a u njihovu građanskom (stavak 1.) ili kaznenom aspektu (stavci 1. do 3.).

109. Suprotno tomu, u kontekstu članka 10. OUZP-a, radi se o ocjeni jesu li osuda ili kažnjivo djelo kaznene prirode kako bi se utvrdilo odnosi li se obrada o kojoj je riječ (ovdje objava) na informaciju koja zahtijeva pojačanu zaštitu koja uključuje nadzor službenog tijela. Osim toga, ni na koji način nije zabranjeno šire tumačenje kojim se jamči pojačana zaštita prava i sloboda o kojima je riječ [71]. Stoga u tom kontekstu članka 10. OUZP-a sud koji je uputio zahtjev treba ocijeniti jesu li ispunjeni kriteriji Engel, a osobito drugi kriterij koji se odnosi na prirodu kažnjivog djela.

66 Za sažetak sudske prakse u tom području vidjeti presude ESLJP-a od 6. studenoga 2018., Ramos Nunes de Carvalho e Sá protiv Portugala (CE:ECHR:2018:1106JUD005539113, t. 123.) i 5. ožujka 2020., Peleki protiv Grčke (CE:ECHR:2020:0305JUD006929112, t. 35.). Vidjeti u tom pogledu i mišljenje o Svjetskom antidopinškom kodeksu (nacrt kodeksa iz 2021.) od 13. listopada 2019. bivšeg predsjednika ESLJP-a, Costa, J.-P., osobito str. 5. i sljedeće, dostupno na sljedećoj adresi: https://www.wada-ama.org/sites/default/files/resources/files/avis_2019_code_mondial_13_octobre.pdf.

67 Smatralo se da su kršenja vojne stege o kojima je riječ u predmetu Engel, koje uključuju raspoređivanje u stegovnu jedinicu na razdoblje od nekoliko mjeseci, obuhvaćena kaznenim aspektom članka 6. EKLJP-a (presuda ESLJP-a od 8. lipnja 1976., Engel i dr. protiv Nizozemske (CE:ECHR:1976:0608JUD000510071, t. 85.)).

68 Za primjenu građanskog aspekta članka 6. EKLJP-a na stegovne postupke koji se vode pred stručnim tijelima i u kojima je izravno riječ o pravu na obavljanje profesije vidjeti presudu ESLJP-a od 22. srpnja 2021., Reczkowicz protiv Poljske (CE:ECHR:2021:0722JUD004344719, t. 183. do 185. i navedena sudska praksa), koja se odnosi na suce i odvjetnike; presudu ESLJP-a od 23. lipnja 1981., Le Compte, Van Leuven i De Meyere protiv Belgije (CE:ECHR:1981:0623JUD000687875, t. 41. do 51.), koja se odnosi na liječnike; presudu ESLJP-a od 27. lipnja 1997., Philis protiv Grčke (br. 2) (CE:ECHR:1997:0627JUD001977392, t. 45.), koja se odnosi na inženjere i presudu ESLJP-a od 5. ožujka 2020., Peleki protiv Grčke (CE:ECHR:2020:0305JUD006929112, t. 39.), koja se odnosi na javnog bilježnika.

69 Vidjeti presude ESLJP-a od 2. listopada 2018., Mutu i Pechstein protiv Švicarske (CE:ECHR:2018:1002JUD004057510); od 3. rujna 2019., Bakker protiv Švicarske (CE:ECHR:2019:0903DEC000719807); od 28. siječnja 2020., Ali Rıza i dr. protiv Turske (CE:ECHR:2020:0128JUD003022610, t. 153. do 161.); od 18. svibnja 2021., Sedat Doğan protiv Turske (CE:ECHR:2021:0518JUD004890914, t. 20.) i od 18. svibnja 2021., Naki i AMED Sportif Faaliyetler Kulübü Derneği protiv Turske (CE:ECHR:2021:0518JUD004892416, t. 20.). Vidjeti također nedavnu presudu ESLJP-a od 10. srpnja 2025., Semenya protiv Švicarske (CE:ECHR:2025:0710JUD001093421, osobito t. 161.).

70 Vidjeti presude ESLJP-a od 10. veljače 1983., Albert et Le Compte protiv Belgije (CE:ECHR:1983:0210JUD000729975, t. 30. i navedenu sudsku praksu); od 6. studenoga 2018., Ramos Nunes de Carvalho e Sá protiv Portugala (CE:ECHR:2018:1106JUD005539113, t. 121.) i od 1. lipnja 2023., Grosam protiv Češke Republike (CE:ECHR:2023:0601JUD001975013, t. 112.).

71 Vidjeti presudu ESLJP-a od 22. prosinca 2020., Gestur Jónsson i Ragnar Halldór Hall protiv Islanda (CE:ECHR:2020:1222JUD006827314, t. 93.).

110. Drugo oklijevanje proizlazi iz činjenice da se antidopinška kažnjiva djela i osude odnose samo na određenu skupinu osoba, odnosno sportaše, poput stegovnih sankcija kojima je općenito cilj osigurati da članovi pojedine skupine poštuju pravila ponašanja svojstvena toj skupini [72]. Cilj je takvih odredbi zaštititi čast i ugled profesije te očuvati povjerenje javnosti u tu profesiju [73].

111. Točno je da bi takvo utvrđenje omogućilo da se kažnjivo djelo okvalificira kao „stegovno" djelo u smislu da se primjenjuje na određeni broj osoba na koje se odnosi korpus posebnih pravila. U tom se pogledu ovaj predmet razlikuje od predmeta u kojem je donesena presuda Latvijas Republikas Saeima, u kojem se dodjela kaznenih bodova za prometne prekršaje temeljila na propisu opće primjene [74].

112. Međutim, kvalifikacija „kaznenog djela" u smislu članka 10. OUZP-a ipak nije isključena. Naime, ako bi uži doseg, svojstven stegovnim propisima, bio dovoljan kako bi se isključila „kaznena" kvalifikacija kažnjivog djela, ponovno bismo se zadržali na isključivo formalnom pristupu tom pojmu. Takav pristup nije u skladu sa sudskom praksom koja u tom pogledu nalaže da se istraži represivna ili preventivna svrha sankcije kako bi se definirala priroda kažnjivog djela, za razliku od isključivo reparatornog cilja.

113. Međutim, kao što je to prethodno navedeno [75], u ovom slučaju predmet antidopinških osuda nije naknada štete eventualno prouzročene kažnjivim djelima o kojima je riječ (ili barem ne samo naknada štete ako se uzme u obzir šteta prouzročena zajednici sportaša), nego, naprotiv, one imaju represivnu svrhu na temelju koje ih se može okvalificirati kao „kaznene" osude u smislu tumačenja tog drugog kriterija iz sudske prakse, neovisno o tome je li tekst koji se primjenjuje opće primjene ili nije. Uostalom, ističem da Sportski arbitražni sud (Švicarska), međunarodna institucija koja se bavi arbitražom i mirenjem u svijetu sporta, sam priznaje, kad je to primjenjivo, „gotovo kaznenu" prirodu antidopinških sankcija [76].

114. Osim toga, određene antidopinške povrede, kao što je trgovina zabranjenim tvarima, mogu dovesti do sankcija koje su istodobno obuhvaćene antidopinškim propisima i nacionalnim kaznenim propisima. Točno je da je Sud u Strasbourgu smatrao da činjenica da djela koja mogu dovesti do stegovne sankcije također predstavljaju kaznena djela nije dovoljna kako bi se smatralo da je odgovorna osoba prema stegovnom pravu „optužena" za kazneno djelo [77]. Međutim, čini mi se da bi to mogao biti element koji treba uzeti u obzir u okviru drugog kriterija Engel.

115. Stoga, unatoč izraženim zadrškama, u ovoj fazi smatram da se ne može isključiti da se, s obzirom na njihovu represivnu ili preventivnu prirodu, može smatrati da određene antidopinške povrede imaju kaznenu prirodu u smislu članka 10. OUZP-a.

72 Suprotno tomu, činjenica da je pravilo kojim se kažnjava određeno kažnjivo djelo upućeno svim građanima govori u prilog kaznenoj prirodi sankcije (vidjeti presudu ESLJP-a od 21. veljače 1984., Öztürk protiv Njemačke (CE:ECHR:1984:0221JUD000854479, t. 53.)).

73 Vidjeti presudu ESLJP-a od 6. studenoga 2018., Ramos Nunes de Carvalho e Sá protiv Portugala (CE:ECHR:2018:1106JUD005539113, t. 125.).

74 Razlikuje se i od činjenica o kojima je riječ u presudi od 20. ožujka 2018., Garlsson Real Estate i dr. (C-537/16, EU:C:2018:193), u kojoj se novčana upravna kazna za protupravne radnje manipuliranja tržištem temeljila na zakonodavnom tekstu opće primjene.

75 Vidjeti točku 100. ovog mišljenja.

76 Pravorijek Sportskog arbitražnog suda od 9. kolovoza 1999., br. 98/222, B. protiv International Triathlon Union (ITU) (t. 43.), dostupan na sljedećoj adresi: https://jurisprudence.tas-cas.org/Shared%20Documents/222.pdf. Vidjeti u tom smislu Soek, J., The strict liability principle and the human rights of the athlets in doping cases, T. M. C. Asser Press, Haag, 2006., osobito str. 272., prema kojem, iako antidopinško stegovno pravo koje primjenjuju sportski savezi i organizacije nije samo po sebi kazneno pravo, ono se u određenim slučajevima može okvalificirati kao „kazneni sustav" u okviru kojeg se primjenjuju načela kaznenog prava.

77 Vidjeti presudu ESLJP-a od 5. ožujka 2020., Peleki protiv Grčke (CE:ECHR:2020:0305JUD006929112, t. 36. i navedenu sudsku praksu).

– *Stupanj težine sankcije*

116. Taj treći kriterij Engel treba ocijeniti s obzirom na najveću zapriječenu kaznu predviđenu relevantnim odredbama [78].

117. Međutim, taj stupanj težine ovisi o počinjenoj antidopinškoj povredi. Primjerice, predviđeno trajanje suspenzije ovisi o antidopinškim povredama o kojima je riječ. Isto tako, recidivizam i namjera počinitelja također mogu imati ulogu u tom pogledu [79].

118. Iz zahtjeva za prethodnu odluku proizlazi da u ovom slučaju može biti riječ o „višegodišnjoj suspenziji ili doživotnoj zabrani sudjelovanja na svim (nacionalnim i međunarodnim) natjecanjima”, što stoga može dovesti do konačne zabrane obavljanja sportske profesije.

119. Točno je da nije riječ o kazni oduzimanja slobode. Međutim, to nije odlučujuće jer „slabiji ulog ne može kažnjivo djelo lišiti inherentne kaznene prirode” [80]. Osim toga, profesionalna sportska karijera osobe o kojoj je riječ može, ovisno o trajanju suspenzije, završiti, osobito s obzirom na dob dotičnih osoba i činjenicu da je karijera, osobito u određenim sportovima, relativno kratka.

120. Toj suspenziji, koja može biti „doživotna”, dodaje se praktična nemogućnost pronalaska novog posla u sportu, s obzirom na zabranu udruživanja s osobom koja je suspendirana tijekom cijelog trajanja njezine suspenzije.

121. Naposljetku, uz ekonomske i financijske posljedice, za osobu o kojoj je riječ dolazi do neodobravanja društva i stigmatizacije i u javnoj i u privatnoj sferi.

122. Prema mojem mišljenju, iz toga proizlazi da je takva sankcija dovoljno teška da može imati učinak istovjetan kaznenoj osudi u smislu članka 10. OUZP-a, što je ipak na sudu koji je uputio zahtjev da ocijeni u svakom pojedinačnom slučaju.

123. Slijedom toga, smatram da, u načelu, antidopinška kažnjiva djela i osude treba smatrati stegovnim djelima, osim u slučajevima u kojima je osuda toliko teška da ulazi u kazneno područje. Takva ocjena, koja se ne može dovesti u pitanje samom kvalifikacijom u nacionalnom pravu, usto je dio represivnog i preventivnog cilja osude koja počinjenom kažnjivom djelu daje kaznenu narav. U tom kontekstu, doživotna suspenzija s bilo kojeg natjecanja stoga bi, prema mojem mišljenju, mogla predstavljati sankciju s istovjetnim učinkom kao kaznena sankcija, koja može dovesti do primjene članka 10. OUZP-a.

124. Naposljetku, dodajem da mi nije uvjerljiv NADA-in argument kojim upozorava na posljedice koje bi za sva strukovna udruženja imala primjena članka 10. OUZP-a na obradu podataka koji se odnose na stegovna kažnjiva djela i osude. Naime, ovdje nije riječ o općenitoj i apstraktnoj „kriminalizaciji” svih stegovnih kažnjivih djela i osuda. Prethodna analiza pokazala je da ocjenu treba provesti s obzirom na okolnosti svakog pojedinog slučaja i s obzirom na tumačenje članka 10. OUZP-a kojim se, u slučaju „evidencije” osuda i kažnjivih djela obuhvaćenih njegovim

78 Vidjeti presudu od 4. svibnja 2023., MV – 98 (C-97/21, EU:C:2023:371, t. 46.) i presudu ESLJP-a od 9. listopada 2003., Ezeh i Connors protiv Ujedinjene Kraljevine (CE:ECHR:2003:1009JUD003966598, t. 120.).

79 O sustavu sankcija vidjeti članak 10. WADC-a. Vidjeti također Soek, J., The strict liability principle and the human rights of the athlets in doping cases, T. M. C. T. M. C. Asser Press, Haag, 2006., osobito str. 195. i sljedeće.

80 Vidjeti presudu ESLJP-a od 22. prosinca 2020., Gestur Jónsson i Ragnar Halldór Hall protiv Islanda (CE:ECHR:2020:1222JUD006827314, t. 78.) u pogledu pogrešaka koje su počinili pravni stručnjaci na raspravi.

područjem primjene, nalaže pojačana zaštita. Uostalom, pravna osnova za obradu podataka o takvim kažnjivim djelima i osudama koje se kvalificiraju kao „kaznena" djela i osude također može biti i zakonodavstvo Unije ili država članica kojim se propisuju „odgovarajuće zaštitne mjere".

Zaključak o petom pitanju

125. Smatram da na peto pitanje valja odgovoriti tako da članak 10. OUZP-a treba tumačiti na način da se može primijeniti na obrade osobnih podataka koje se odnose na osude ili kažnjiva djela predviđena nacionalnim antidopinškim propisima ako, neovisno o kvalifikaciji tih kažnjivih djela u nacionalnom pravu, osude koje one podrazumijevaju imaju represivnu svrhu i imaju takav stupanj težine da imaju istovjetan učinak kao kaznena sankcija, što je na sudu koji je uputio zahtjev da provjeri.

Šesto pitanje

126. U slučaju potvrdnog odgovora na peto pitanje, sud koji je uputio zahtjev pita jesu li aktivnosti odnosno odluke tijela kojem je u skladu s člankom 10. OUZP-a povjeren nadzor obrade osobnih podataka koji se odnose na kaznene osude i kažnjiva djela ili povezane mjere sigurnosti podvrgnute sudskom preispitivanju.

127. Kao prvo, valja pojasniti da je tijelo o kojem je riječ „službeno tijelo" u smislu članka 10. OUZP-a, koje se ne smije pomiješati s „nadzornim tijelom" u smislu članka 51. OUZP-a[81]. Valjda također podsjetiti na to da se obrada osobnih podataka koji se odnose na kaznene osude i kažnjiva djela provodi samo pod nadzorom službenog tijela ili kada je obrada odobrena pravom Unije ili pravom države članice kojim se propisuju odgovarajuće zaštitne mjere za prava i slobode ispitanikâ[82]. Odgovor na to pitanje stoga treba povezati s odgovorima na treće i četvrto prethodno pitanje koja se razmatraju u nastavku[83].

128. Kao drugo, valja utvrditi da OUZP ne sadržava definiciju pojma „službeno tijelo" ili pojma „nadzor službenog tijela" u smislu članka 10. te uredbe. U tom je pogledu na državama članicama da odrede koje tijelo provodi nadzor kao „službeno tijelo" u slučaju obrade osobnih podataka u smislu članka 10. OUZP-a. Kao što to navodi Komisija, nije isključeno da se više službi može smatrati takvim tijelima i da nije nužno riječ o „voditelju obrade".

129. Kao treće, točno je da tekst članka 10. OUZP-a kao takav ne predviđa sudsko preispitivanje aktivnosti ili odluka tog „službenog tijela". Međutim, kontekstualno tumačenje te odredbe ide u prilog takvom preispitivanju ako ispitanici namjeravaju ostvariti svoja prava. Naime, kao i nekoliko zainteresiranih stranaka, smatram da preispitivanje akata u području obrade osobnih podataka, uključujući kada to preispitivanje slijedi nakon odluke službenog tijela u smislu članka 10. OUZP-a, treba biti u skladu s člankom 79. stavkom 1. OUZP-a, premda sud koji je uputio zahtjev na njega ne upućuje u svojem pitanju. Na temelju te odredbe, ne dovodeći u pitanje nijedan dostupan upravni ili izvansudski pravni lijek, uključujući pravo na podnošenje pritužbe nadzornom tijelu na temelju članka 77. te uredbe, ispitanik ima pravo na učinkoviti

81 Ovdje je nadzorno tijelo u smislu te odredbe austrijsko tijelo za zaštitu podataka.

82 Za slučaj u kojem se postavlja pitanje pruža li nacionalno pravo u području uvjeta pristupa kaznenoj evidenciji dovoljna jamstva, vidjeti predmet Komisija/Mađarska (Vrijednosti Unije) (C-769/22, 2023/C 54/19), koji je bio u tijeku u trenutku sastavljanja ovog mišljenja, i mišljenje nezavisne odvjetnice T. Ćapete od 5. lipnja 2025. u tom predmetu (EU:C:2025:408, osobito t. 356. do 359.).

83 Vidjeti točke 132. do 180. ovog mišljenja.

sudski pravni lijek ako smatra da su mu zbog obrade njegovih osobnih podataka protivno navedenoj uredbi prekršena njegova prava iz te uredbe. Uostalom, kao što to ističe finska vlada, sâmo postojanje učinkovitog sudskog preispitivanja radi osiguranja poštovanja prava Unije neodvojivo je povezano s vladavinom prava.

130. Kao četvrto, takvo je tumačenje potvrđeno ciljem koji se nastoji postići člankom 10. OUZP-a, odnosno osiguravanjem pojačane zaštite od obrada koje, zbog posebne osjetljivosti podataka na koje se odnose, mogu činiti osobito teško miješanje u temeljna prava na privatnost i na zaštitu osobnih podataka [84]. Tumačenje članka 10. OUZP-a koje bi a priori i na općenit način isključivalo aktivnosti ili odluke službenog tijela u smislu te odredbe iz bilo kakvog sudskog preispitivanja bilo bi protivno tim ciljevima.

131. U tim okolnostima i u nedostatku daljnjih pojašnjenja o aktivnostima ili odlukama službenog tijela o kojem je riječ, smatram da na šesto pitanje valja odgovoriti tako da članak 10. OUZP-a, u vezi s člankom 79. stavkom 1. te uredbe, treba tumačiti na način da aktivnosti ili odluke tijela kojem je na temelju te odredbe povjeren nadzor obrade osobnih podataka koji se odnose na kaznene osude i kažnjiva djela ili povezane mjere sigurnosti trebaju moći biti predmet sudskog preispitivanja.

Treće i četvrto pitanje

132. U okviru tih dvaju pitanja, koja se mogu razmotriti zajedno, sud koji je uputio zahtjev u biti pita, kao prvo, mogu li se članak 5. stavak 1. točke (a) i (c) i članak 6. stavak 3. drugi podstavak OUZP-a tumačiti na način da im se protivi obveza, koja se nacionalnim zakonom nalaže nacionalnim antidopinškim tijelima, objavljivanja osobnih podataka o kojima je riječ, odnosno osobito imena sportaša kažnjenih zbog povrede antidopinških propisa, trajanja izrečene suspenzije i njezinih razloga.

133. Kao drugo, pita zahtijeva li se OUZP-om da voditelj obrade prije objave u svakom pojedinačnom slučaju odvagne postojeće interese ili je dovoljan nadzor proporcionalnosti koji je predvidio zakonodavac.

Proporcionalnost objave o kojoj je riječ

134. Nacionalni zakonodavac predvidio je u ADBG-u objavljivanje određenih podataka (ime sportaša, trajanje i razlozi suspenzije), bez naknade [85], na znanje saveznoj organizaciji za sport, sportskim organizacijama, sportašima, drugim osobama (prateće osobe), organizatorima natjecanja i široj javnosti, a da se pritom ne mogu izvesti zaključci o zdravstvenim podacima. Također je predviđeno da se te informacije ne moraju objaviti široj javnosti samo ako je riječ o sportašu amateru, posebno ranjivoj osobi (maloljetnoj osobi) ili osobi koja je odavanjem informacija ili drugih naznaka bitno pridonijela otkrivanju potencijalnih povreda antidopinških propisa. Ako ne griješim, u tom slučaju ni navođenje zabranjene tvari o kojoj je eventualno riječ ni objava na internetu nisu izričito predviđeni ADBG-om.

84 Vidjeti presudu u predmetu Latvijas Republikas Saeima (t. 74. i 75.).

85 Vidjeti članak 5. stavak 6. točku 4. ADBG-a.

135. U praksi su NADA i ÖADR proveli to zakonodavstvo objavom putem interneta za profesionalne sportaše, uz navođenje zabranjene tvari o kojoj je eventualno riječ u pogledu ÖADR-ove objave.

– *Uvodne napomene i pregled načelâ*

136. U tom pogledu valja podsjetiti na to da je cilj OUZP-a, kao što to proizlazi iz njegova članka 1. i uvodnih izjava 1. i 10., među ostalim, osiguranje visoke razine zaštite temeljnih prava i sloboda pojedinaca, osobito njihova prava na privatan život u vezi s obradom osobnih podataka, zajamčenog u članku 8. stavku 1. Povelje i članku 16. stavku 1. UFEU-a i usko povezanog s pravom na poštovanje privatnog života, zajamčenim člankom 7. Povelje.

137. U tom pogledu, temeljna prava na poštovanje privatnog života i zaštitu osobnih podataka, zajamčena člancima 7. i 8. Povelje, nisu apsolutna prava. Dakle, ograničenja je moguće uvesti pod uvjetom da su, u skladu s člankom 52. stavkom 1. Povelje, predviđena zakonom te da se njima poštuje bit temeljnih prava i načelo proporcionalnosti [86].

138. U ovom slučaju, osobni podaci sportaša o kojima je riječ objavljuju se na temelju pravne obveze koja je voditeljima obrade propisana nacionalnim zakonom [87].

139. Stoga se može smatrati da je ta obrada podataka obuhvaćena slučajem iz članka 6. stavka 1. točke (c) OUZP-a, kojim se predviđa da je zakonita obrada koja je nužna radi poštovanja pravnih obveza voditelja obrade. Budući da se borba protiv dopinga može smatrati izvršavanjem zadaće od javnog interesa [88], obrada o kojoj je riječ može biti obuhvaćena i slučajem iz članka 6. stavka 1. točke (e) OUZP-a. Međutim, nije potrebno odlučiti koji je od tih slučajeva zakonitosti primjenjiv u ovom predmetu odnosno jesu li oba primjenjiva [89].

140. U članku 6. stavku 3. OUZP-a navodi se, u pogledu tih dvaju slučajeva zakonitosti obrade, iz članka 6. stavka 1. točaka (c) i (e) OUZP-a, da navedenu obradu treba temeljiti na pravu Unije ili pravu države članice kojem podliježe voditelj obrade te da tom pravnom osnovom treba ostvariti cilj od javnog interesa i ona mora biti razmjerna zakonitom cilju koji se želi postići.

141. Isto tako, svaka obrada osobnih podataka mora, među ostalim, biti u skladu s načelima navedenima u članku 5. stavku 1. OUZP-a, a osobito s načelima zakonitosti i „smanjenja količine podataka” iz točaka (a) i (c) te odredbe. Prema načelu smanjenja količine podataka, osobni podaci moraju biti primjereni, relevantni i ograničeni na ono što je nužno u odnosu na svrhe u koje se obrađuju, čime se izražava načelo proporcionalnosti [90].

86 Vidjeti presudu u predmetu Vyriausioji tarnybinės etikos komisija (t. 70. i navedenu sudsku praksu).

87 NADA i ÖADR dužni su objaviti informacije o kojima je riječ u skladu s člankom 5. stavkom 6. točkom 4. odnosno člankom 21. stavkom 3. ADBG-a.

88 O tome se ovdje ne raspravlja te mi se čini da postojanje zadaće od javnog interesa uopće nije dvojbeno s obzirom na javni interes koji se nastoji postići antidopinškim propisima (vidjeti presudu u predmetu Meca-Medina i Majcen/Komisija (t. 43.)).

89 Isti postupak obrade može se temeljiti na više legitimnih razloga obrade (vidjeti presudu od 3. travnja 2025., Ministerstvo zdravotnictví (Podaci o zastupniku pravne osobe) (C-710/23, EU:C:2025:231, t. 42.)) i samo je jedan od tih legitimnih razloga dovoljan (vidjeti presudu u predmetu Vyriausioji tarnybinės etikos komisija (t. 71.) i presudu od 12. rujna 2024., HTB Neunte Immobilien Portfolio i Ökorenta Neue Energien Ökostabil IV (C-17/22 i C-18/22, EU:C:2024:738, t. 38.)).

90 Vidjeti presudu u predmetu Latvijas Republikas Saeima (t. 98. i navedenu sudsku praksu).

142. Pitanja koja je postavio sud koji je uputio zahtjev stoga podrazumijevaju provjeru ispunjava li nacionalno zakonodavstvo, kao pravna osnova za obradu o kojoj je riječ, zahtjeve koji proizlaze iz tih odredbi, odnosno da odgovara cilju od javnog interesa i da je proporcionalno zakonitom cilju koji se želi postići.

143. U ovom slučaju, u okviru borbe protiv dopinga u sportu, koji je zasigurno cilj od javnog interesa, sankcije se donose u slučaju povreda antidopinških pravila. Tomu treba dodati otkrivanje osobnih podataka o kojima je riječ široj javnosti, koje ima dva jednako zakonita cilja, koje su zainteresirane stranke i austrijska vlada navele na raspravi. S jedne strane, riječ je o odvraćanju sportaša od kršenja antidopinških pravila i na taj način prevenciji dopinga u sportu. S druge strane, riječ je o sprečavanju zaobilaženja antidopinških pravila obavješćivanjem svih osoba koje bi mogle sponzorirati ili angažirati sportaša o kojem je riječ da je on suspendiran [91].

144. Stoga sud koji je uputio zahtjev treba provjeriti je li nacionalni propis kojim se predviđa obrada o kojoj je riječ, kako ga provode NADA i ÖADR, prikladan pridonijeti postizanju njegovih ciljeva od općeg interesa, nužan i proporcionalan tim ciljevima, pri čemu je Sud nadležan pružiti mu korisne elemente tumačenja.

– *Prikladnost objave za postizanje zadanih ciljeva*

145. Čini mi se da se objava podataka o kojima je riječ može bez previše poteškoća smatrati prikladnom za postizanje dvaju zadanih ciljeva.

146. Naime, kao prvo, objava imena sankcioniranog sportaša te razloga i trajanja njegove suspenzije obavještava širu javnost da doping ne ostaje nekažnjen i da je, osim sankcijama, popraćen i poimeničnom objavom sankcije suspenzije. To može potaknuti javnost, a među članovima javnosti i sportaše, neovisno o tome jesu li profesionalci ili amateri, da se suzdrže od povreda antidopinških pravila i stoga odgovara cilju odvraćanja i prevencije.

147. Kao drugo, objava te suspenzije također omogućuje da se osobe koje bi eventualno htjele zaposliti sportaša o kojem je riječ u bilo kojem svojstvu u vezi sa sportom obavijesti da je on suspendiran i da ne bi smio obavljati sportske dužnosti. Dodajem da udruživanje sa suspendiranim sportašem također predstavlja povredu antidopinških propisa [92]. Takva objava stoga može pridonijeti sprečavanju takvih povreda zbog neznanja.

148. S druge strane, ne vidim kako navođenje zabranjene tvari o kojoj je eventualno riječ, a koje nije izričito predviđeno nacionalnim zakonom, ali tu informaciju ÖADR objavljuje, omogućuje postizanje zadanih ciljeva. Naime, ni cilj odvraćanja ni cilj sprečavanja zaobilaženja antidopinških pravila ne zahtijevaju da se u toj mjeri detaljno navede utvrđena povreda.

[91] Uostalom, ta dva cilja odgovaraju onima koje je WADA navela u okviru svoje prepiske s Radnom skupinom iz članka 29. i koji su preuzeti u okviru drugog mišljenja, donesenog 6. veljače 2009., o međunarodnom standardu WADA-e za zaštitu osobnih informacija, o povezanim odredbama WADA-ina kodeksa i drugim pitanjima povezanima s privatnim životom u okviru borbe protiv dopinga u sportu WADA-e i (nacionalnih) antidopinških organizacija (točka 3.6. o sankcijama) (u daljnjem tekstu: mišljenje 4/2009).

[92] U skladu s člankom 1. stavkom 2. točkom 8. ADBG-a, antidopinšku povredu može predstavljati činjenica da sportaš ima kontakt s pratećom osobom kojoj je izrečena zabrana ili sankcija.

– *Nužnost objave s obzirom na zadane ciljeve*

149. U skladu s uvodnom izjavom 39. OUZP-a, provjera nužnosti obrade o kojoj je riječ s obzirom na zadane ciljeve podrazumijeva provjeru postoje li alternativne mjere kojima se manje zadire u prava na poštovanje privatnog života i zaštitu osobnih podataka zajamčena člancima 7. i 8. Povelje, ali koje su jednako učinkovite za postizanje navedenog cilja [93].

150. Kao prvo, što se tiče cilja odvraćanja, čini mi se da otkrivanje javnosti imena sportaša o kojima je riječ nije apsolutno nužno u svim slučajevima.

151. Točno je da je odvraćanje tim učinkovitije ako su, osobito u slučaju poznatog sportaša, sankcije popraćene otkrivanjem njegova imena. U tom području postoji posebna odgovornost vrhunskih sportaša koji su u određenoj mjeri poznati, zbog čega se otkrivanje njihova imena može pokazati još relevantnijim s obzirom na zadani cilj.

152. Međutim, za profesionalne sportaše na koje se ne primjenjuju izuzeća predviđena ADBG-om, nacionalno zakonodavstvo predviđa automatsko poimenično objavljivanje, čiji je doseg neograničen zbog objavljivanja na internetu [94], i to bez obzira na posebne okolnosti povezane s pojedinačnim okolnostima (kao što su poznatost sportaša, razina natjecanja, recidivizam, namjera itd.). U tom pogledu smatram da te nacionalne odredbe, zbog svoje općenitosti, mogu prekoračiti ono što zahtijeva prevencija dopinga odvraćanjem.

153. Kao drugo, što se tiče cilja sprečavanja zaobilaženja zabrane udruživanja sa suspendiranom osobom, njegovo ispunjenje podrazumijeva da se zna o kojem je sportašu riječ. Zbog toga je potrebno otkriti ime suspendirane osobe. U tom pogledu iz zahtjeva za prethodnu odluku proizlazi da, u skladu s člankom 1. stavkom 2. točkom 8. ADBG-a, antidopinšku povredu može predstavljati činjenica da sportaš ima kontakt s pratećom osobom kojoj je izrečena zabrana ili sankcija.

154. Međutim, čini mi se da neograničen doseg objave, povezan sa stavljanjem na internet, prekoračuje ono što je nužno [95].

155. Naime, čini se da se taj cilj sprečavanja zaobilaženja pravila uglavnom primjenjuje u sportskom svijetu [96] i odnosi se na osobe koje su zadužene za provedbu sankcija ili odgovorne za sportska tijela ili udruženja. Čini se da bi se užim širenjem podataka o identitetu sportaša o kojem je riječ u tom kontekstu učinkovito postigao cilj na način kojim se manje zadire u zaštitu osobnih podataka. Osim toga, NADA je na raspravi objasnila da za određene kategorije sportaša niže razine informiranje o suspenziji mogu provesti savezi.

93 Vidjeti u tom smislu presudu u predmetu Latvijas Republikas Saeima (t. 109. i 110.).

94 Vidjeti u tom pogledu presudu od 22. studenoga 2022., Luxembourg Business Registers (C-37/20 i C-601/20, EU:C:2022:912, t. 42.).

95 Vidjeti u tom pogledu također rezerve Radne skupine iz članka 29. iznesene u točki 3.6.1. mišljenja 4/2009. Također je zanimljivo istaknuti da, iako se člankom 14.2.4. WADC-a, u njegovoj verziji iz 2009., predviđalo da se objava mora izvršiti barem prikazivanjem traženih informacija na internetskoj stranici antidopinške organizacije tijekom najmanje jedne godine, taj zahtjev za objavljivanje putem interneta nestaje u kasnijim verzijama WADC-a. Dodajem da u Njemačkoj antidopinška organizacija informacije objavljuje u internom tiskanom mediju (vidjeti internetsku stranicu NADA-e Germany dostupnu na sljedećoj adresi: https://www.nada.de/service/news/newsdetail/veroeffentlichung-von-sanktionsentscheidungen).

96 Prema članku 2.10. WADC-a i popratnom komentaru u fusnoti 15., čini se da je prije svega riječ o tome da se osigura da sportaši (i druge osobe) ne rade s „trenerima, liječnicima ili drugim pratećim osobljem sportaša koje je suspendirano zbog povrede antidopinškog pravila ili koje je osuđeno u kaznenom postupku ili kojem je izrečena stegovna sankcija u vezi s dopingom. To također zabranjuje udruživanje s bilo kojim sportašem u ulozi trenera ili sportske pomoćne osobe dok traje razdoblje suspenzije.”

156. Što se tiče gospodarskih subjekata ili poslodavaca izvan svijeta sporta, točno je da im ograničenija objava ne bi omogućila da znaju da je sportaš o kojem je riječ suspendiran i da im je zabranjeno udružiti se s njim. Međutim, ako bi se takvoj neobaviještenoj osobi stavilo na teret udruživanje sa suspendiranom osobom (sportašem ili drugom osobom), čini mi se da bi pravila o teretu dokazivanja u tom slučaju dopuštala da se provjeri je li to „udruživanje" bilo svjesno i namjerno [97]. Suprotno tomu, čini mi se da objava suspenzije na internetu, uz ime osobe koja je suspendirana, u konačnici dovodi do toga da se na svakog pojedinca stavi odgovornost da provjeri je li osoba s kojom sklapa ugovor ili s kojom se udružuje suspendirana. Čini mi se da to opće nepovjerenje, koje proizlazi iz objave „sportskog registra" na internetu, prekoračuje zadani cilj.

157. Dodajem da NADA-ina i ÖADR-ova odluka o objavi putem interneta može dodatno ugroziti pravo na privatan život, osobito s obzirom na to da je njezin doseg urbi et orbi [98]. To je i mišljenje Radne skupine iz članka 29. koja naglašava rizik od uporabe podataka objavljenih na internetu u druge svrhe ili od daljnjih obrada tih podataka, koje bi bile intruzivnije [99].

158. Prema mojem mišljenju, poimenična objava, ali ograničena na relevantna tijela i sportske saveze, popraćena, primjerice, pseudonimiziranom objavom na internetu, omogućila bi postizanje dvaju zadanih ciljeva na način koji manje zadire u zaštitu osobnih podataka i na način koji je u većoj mjeri u skladu s načelom smanjenja količine podataka.

159. Dodajem da mi nije uvjerljiv NADA-in argument koji se temelji na usporedbi s objavom sankcija u okviru drugih profesija, kao što su odvjetnici ili profesije u zdravstvu. Naime, kao što je u tom pogledu navela nizozemska vlada, objava imena suspendiranih odvjetnika ili liječnika čini se nužnom jer svatko može biti stranka u postupku ili pacijent, dok je u okviru dopinga dovoljno da ime sportaša o kojem je riječ znaju u sportskom okruženju, sportski savezi o kojima je riječ, osim u posebnim slučajevima koje treba ocijeniti od slučaja do slučaja.

160. Slijedom toga, ozbiljno sumnjam u nužnost predmetne obrade s obzirom na ciljeve koji se nastoje postići.

– *Proporcionalnost stricto sensu, odnosno odvagivanje postojećih interesa*

161. Kako bi se ocijenila proporcionalnost obrade o kojoj je riječ, potrebno je odvagnuti različita prava, slobode ili interese o kojima je riječ. Naime, cilj od općeg interesa ne može se postići a da se u obzir ne uzme činjenica da se on mora pomiriti s temeljnim pravima o kojima je riječ, što, u ovom predmetu, podrazumijeva da se cilj od općeg interesa, s jedne strane, pravilno odvagne s pravima osobe čiji se osobni podaci otkrivaju, s druge strane [100].

97 Osim toga, ističem da je prema WADC-u, za utvrđivanje povrede zabrane udruživanja sa suspendiranom osobom, organizacija za borbu protiv dopinga ta koja mora dokazati da je sportaš ili druga osoba znala za diskvalifikaciju prateće osobe sportaša (članak 2.10.2. WADC-a).

98 Vidjeti presudu u predmetu Vyriausioji tarnybinės etikos komisija (t. 102.), u kojoj se uzima u obzir činjenica da objavljivanje na internetu dovodi do toga da su osobni podaci o kojima je riječ na internetu slobodno dostupni široj javnosti, a stoga i potencijalno neograničenom broju osoba. Sud u Strasbourgu također uzima u obzir vrstu medija upotrijebljenog za otkrivanje osobnih podataka te se u tom pogledu smatralo da je širenje na internetu osobito rizično (presuda ESLJP-a od 9. ožujka 2023., L. B. protiv Mađarske (CE:ECHR:2023:0309JUD003634516, t. 121.)).

99 Vidjeti mišljenje 4/2009 (t. 3.6.1. i 3.6.2. o sankcijama).

100 Vidjeti u tom smislu presudu u predmetu Vyriausioji tarnybinės etikos komisija (t. 98. i navedenu sudsku praksu).

162. Dodajem da u okviru te analize valja uzeti u obzir odgovore koje će Sud dati na drugo prethodno pitanje u vezi s postojanjem zdravstvenih podataka u smislu članka 9. OUZP-a i na peto prethodno pitanje u vezi s podacima koji se odnose na kaznene osude ili kažnjiva djela, koji su obuhvaćeni člankom 10. OUZP-a. Naime, poštovanju načela „smanjenja količine" osjetljivih podataka u smislu članka 9. OUZP-a ne protivi se to da se osobni podaci priopće javnosti ako je to priopćavanje nužno i proporcionalno [101]. Isto vrijedi čak i onda kad se na predmetne podatke primjenjuje članak 10. OUZP-a, pod uvjetom da se propisom kojim se dopušta to priopćavanje predviđaju odgovarajuće zaštitne mjere za prava i slobode ispitanikâ [102]. Međutim, kad je riječ o podacima obuhvaćenima tim dvjema odredbama, interesi ispitanika osobito su važni prilikom odvagivanja postojećih interesa [103].

163. U ovom slučaju obrada o kojoj je riječ, koja uključuje objavu identiteta sportaša o kojem je riječ na internetu, predstavlja znatno zadiranje u temeljna prava na poštovanje privatnog života i zaštitu osobnih podataka te može izazvati društveno neodobravanje i dovesti do stigmatizacije ispitanika. To je uostalom ovdje željeni učinak „elektroničkog stupa srama".

164. Ozbiljnost tog zadiranja stoga treba odvagnuti u odnosu na važnost ciljeva koji se žele postići objavom.

165. Ističem da se pitanje suda koji je uputio zahtjev odnosi na objavu predviđenu ADBG-om, kako su je provele NADA i ÖADR, za profesionalne sportaše koji nisu obuhvaćeni predviđenim iznimkama (koje se odnose na sportaše amatere, ranjive osobe i „zviždače"). Objava u odnosu na njih sastoji se od poimenične objave koja je istodobno neograničenog dosega jer se putem interneta stavlja na raspolaganje široj javnosti, ponekad neograničenog trajanja u slučaju doživotnih suspenzija (što je slučaj jednog od tužitelja iz glavnog postupka), sustavna i automatska, koja u skladu s ADBG-om ne podrazumijeva nikakvu pojedinačnu ocjenu s obzirom na okolnosti.

166. S punim oprezom koji ta dimenzija nadzora proporcionalnosti uvijek zahtijeva [104], sklon sam smatrati da kombinacija tih različitih elemenata (poimeničnost, neograničenost, sustavnost i automatizam objave) u određenim okolnostima može dovesti do takvog zadiranja u prava na zaštitu osobnih podataka osoba o kojima je riječ da ne ispunjava zahtjeve za pravilno odvagivanje različitih postojećih interesa.

167. Na primjer, u slučaju sankcije dugotrajne suspenzije [105], ili čak doživotne suspenzije, slabo poznatog sportaša čiji je profesionalni sportski život već neko vrijeme okončan, moglo bi se smatrati da zakonita objava njegovih osobnih podataka s vremenom postaje prekomjerna s obzirom na predviđene svrhe.

101 Vidjeti članak 9. stavak 2. točku (g) OUZP-a.

102 Vidjeti presudu od 24. rujna 2019., GC i dr. (Uklanjanje poveznica na osjetljive podatke) (C-136/17, EU:C:2019:773, t. 73.) i presudu u predmetu Latvijas Republikas Saeima (t. 104.).

103 Nadzor proporcionalnosti provodi se uzimajući u obzir posebno činjenicu da se podatak smatra osjetljivim (vidjeti presudu od 11. prosinca 2019., Asociația de Proprietari bloc M5A-ScaraA (C-708/18, EU:C:2019:1064, t. 57.) i presudu u predmetu Vyriausioji tarnybinės etikos komisija (t. 99.)).

104 Vidjeti mišljenje nezavisnog odvjetnika P. Cruza Villalóna u spojenim predmetima Digital Rights Ireland i dr. (C-293/12 i C-594/12, EU:C:2013:845, t. 149.), koje se u drugom pravnom kontekstu odnosi na proporcionalnost trajanja zadržavanja podataka.

105 Vidjeti u tom pogledu Dellaux, J., „La réglementation de la lutte contre le dopage à l'aune de la jurisprudence de la Cour européenne des droits de l'homme, ou quand la pratique sportive justifie des restrictions importantes au droit au respect de la vie privée", Revue trimestrielle des droits de l'homme, Anthémis, br. 116, 2018., osobito str. 899. i 900.

168. NADA tvrdi da ne treba praviti nikakvo razlikovanje prema težini ili ponavljanju počinjenih povreda jer se to uzima u obzir u fazi sankcije i ne utječe na objavu, koja se mora provesti neovisno o okolnostima. Taj mi se argument ne čini uvjerljivim. Naime, objava ispunjava ciljeve koji su, iako su obuhvaćeni borbom protiv dopinga, specifični i podrazumijevaju odvagivanje postojećih interesa koje omogućuje uzimanje u obzir zahtjeva iz OUZP-a, koji se ne razmatraju u fazi odlučivanja o antidopinškoj sankciji.

169. Stoga smatram da je obveza objave osobnih podataka, poput one koja proizlazi iz ADBG-a i koju provode ÖADR i NADA, dopuštena samo ako, s obzirom na zadane ciljeve odvraćanja i sprečavanja zaobilaženja antidopinških pravila, ostane proporcionalna, osobito u pogledu dosega i trajanja objave, uzimajući u obzir posebne okolnosti o kojima je riječ, što je na sudu koji je uputio zahtjev da provjeri.

Trenutak odvagivanja

170. Sud koji je uputio zahtjev pita zahtijeva li se OUZP-om da voditelj obrade prije objave u svakom pojedinačnom slučaju odvagne postojeće interese ili je dovoljan nadzor proporcionalnosti koji je predvidio zakonodavac.

171. U ovom slučaju zakonodavac je predvidio unaprijed definirane situacije neovisno o okolnostima svakog pojedinačnog slučaja, pri čemu je naveo elemente objave, ali je ipak zadržao određene iznimke. Time je već sada uredio objavu i proveo određeno odvagivanje interesa sportaša čiji se osobni podaci otkrivaju, s jedne strane, i interesa povezanih s borbom protiv dopinga, s druge strane.

172. Međutim, ističem da su, kao voditelji obrade koje je odredio nacionalni zakonodavac, nacionalna antidopinška tijela o kojima je riječ (ovdje NADA i ÖADR) i dalje, u skladu s člankom 5. stavkom 2. OUZP-a, zadužena za provedbu obrade i odgovorna („accountable”) za poštovanje načela zakonitosti i proporcionalnosti te obrade te za poštovanje načela smanjenja količine podataka. Osim toga, ona moraju moći dokazati usklađenost sa stavkom 1. te odredbe.

173. Ona također moraju, u skladu s člankom 24. stavkom 1. i člankom 25. stavkom 1. OUZP-a, provesti odgovarajuće tehničke i organizacijske mjere (kao što je pseudonimizacija) i u vrijeme određivanja sredstava obrade i u vrijeme same obrade. Te mjere, koje je prema potrebi potrebno preispitati i ažurirati, namijenjene su učinkovitoj provedbi načela zaštite podataka i uvođenju potrebnih zaštitnih mjera za obradu kako bi se ispunili zahtjevi OUZP-a i zaštitila prava ispitanika [106].

174. Osim toga, ističem da su u ovom slučaju, iako je zakonodavac utvrdio svrhe obrade kao i djelomično sredstva te obrade, NADA i ÖADR ti koji su se, kao voditelji obrade i tijela zadužena za njezinu provedbu, odlučili za objavu putem interneta, pri čemu se ÖADR također odlučio za objavu naziva zabranjene tvari o kojoj je eventualno riječ.

175. U tom kontekstu, čini mi se da je odgovor na postavljeno pitanje povezan sa sadržajem i stupnjem preciznosti nacionalnog zakona koji se primjenjuje na voditelja obrade. Čini mi se da činjenica da je nacionalni zakonodavac predvidio načelo objave ne oslobađa voditelja obrade njegove odgovornosti u pogledu poštovanja zahtjeva iz OUZP-a i zaštite prava ispitanikâ. To za

[106] Vidjeti Delforges, A., „Titre 8 – Les obligations générales du responsable du traitement et la place du sous-traitant”, u Le règlement général sur la protection des données (RGPD/GDPR), Larcier, Bruxelles, 2018. (1. izdanje), str. 371. do 406.

njega može značiti da prilikom primjene nacionalnog zakonodavstva uzima u obzir posebne okolnosti slučaja [107]. Osim toga, napominjem da je u ovom slučaju na njemu to odvagivanje koje se provodi u svakom slučaju zasebno u odnosu na objavljivanje podataka o suspendiranim sportašima koji su obuhvaćeni iznimkama navedenima u ADBG-u.

176. Prema tome, smatram da prethodno navedene odredbe OUZP-a, iako to ne zahtijevaju u svim slučajevima, mogu podrazumijevati da voditelj obrade provodi odvagivanje postojećih interesa u svakom slučaju zasebno osobito kada određuje sredstva obrade, dakle i prije objave. U tom pogledu, mogli bi se uzeti u obzir elementi koji se odnose na prirodu, doseg, kontekst i svrhe obrade, kao i na rizike čiji se stupanj vjerojatnosti i ozbiljnosti može razlikovati za prava i slobode navedenih osoba.

177. Ni argument prema kojem takva margina prosudbe voditelja obrade može dovesti do diskriminacije između sportaša koji se nalaze u usporedivim situacijama ni opasnost od arbitrarnosti, zlouporabe ili čak korupcije, na koje se, među ostalim, pozivaju Komisija i NADA, ne mogu opravdati odustajanje od takvog odvagivanja u svakom slučaju zasebno, koje je namijenjeno obradi osobnih podataka na način koji je u skladu s OUZP-om. Naime, takvim se odvagivanjem upravo može izbjeći diskriminacija koja bi mogla proizići iz primjene jednakog postupanja u različitim situacijama.

178. Prema mojem mišljenju, iz toga slijedi da članke 5. i 6. OUZP-a, u vezi sa svim obvezama i odgovornostima voditelja obrade, treba tumačiti na način da im se ne protivi to da voditelj obrade, u svakom slučaju zasebno, odvagne postojeće interese prije te obrade podataka, odnosno u određenim okolnostima, na način da se njima zahtijeva takvo odvagivanje ako je ono potrebno za obradu osobnih podataka u skladu s OUZP-om.

Zaključci o trećem i četvrtom pitanju

179. S obzirom na prethodno navedeno, predlažem Sudu da na treće pitanje odgovori tako da članak 5. stavak 1. točke (a) i (c) i članak 6. stavak 3. drugi podstavak OUZP-a treba tumačiti na način da im se protivi obveza nacionalnih antidopinških tijela da objave osobne podatke, kao što su imena sportaša sankcioniranih zbog povrede antidopinških propisa, trajanje izrečene suspenzije i razlozi za nju (osobito naziv zabranjene tvari) ako, s obzirom na posebne okolnosti slučaja, zahtjev proporcionalnosti nije ispunjen ili više nije ispunjen, osobito u pogledu dosega i trajanja objave, što je na sudu koji je uputio zahtjev da provjeri.

180. Kad je riječ o četvrtom pitanju, predlažem Sudu da utvrdi da članke 5. i 6. OUZP-a, u vezi sa svim obvezama i odgovornostima voditelja obrade, treba tumačiti na način da se njima zahtijeva da voditelj obrade prije obrade podataka provede odvagivanje postojećih interesa u svakom slučaju zasebno ako je ono potrebno za obradu osobnih podataka u skladu s OUZP-om.

Sedmo pitanje

181. Kako bi se razumjelo sedmo pitanje, valja podsjetiti na kontekst u kojem je postavljeno. Tužiteljica YT je, čak i prije nego što su njezini osobni podaci objavljeni na NADA-inim i ÖADR-ovim internetskim stranicama, podnijela pritužbu austrijskom tijelu za zaštitu podataka

[107] Vidjeti u tom pogledu mišljenje 4/2009 (t. 3.6. o sankcijama), u kojem se, primjerice, predlaže uzimanje u obzir težine antidopinške povrede, broja utvrđenih povreda, razine na kojoj se sportaš natječe i moguće medijske popraćenosti predmeta.

na temelju članka 17. OUZP-a, kojim se predviđa pravo na brisanje. To je tijelo odbilo pritužbu osobe YT, s obzirom na to da predmetni podaci još nisu bili objavljeni. Do objave tih podataka zatim je došlo tijekom žalbenog postupka protiv odluke o odbijanju njezine pritužbe koju je donijelo austrijsko tijelo za zaštitu podataka.

182. Svojim sedmim pitanjem sud koji je uputio zahtjev pita, kao prvo, je li pritužba, podnesena na temelju članka 77. OUZP-a u pogledu navodne povrede prava na brisanje (članak 17. OUZP-a), dopuštena iako obrada osobnih podataka ispitanika još nije bila provedena u trenutku podnošenja njegove pritužbe nadzornom tijelu ni u trenutku kad je ono donijelo odluku.

183. Kao drugo, dvoji o dopuštenosti takve pritužbe a posteriori ako su u trenutku podnošenja pritužbe već postojale konkretne naznake da je obrada osobnih podataka koju provodi voditelj obrade neizbježna ili da će se provesti u bliskoj budućnosti.

Je li pritužba nadzornom tijelu prije obrade podataka dopuštena?

184. Člankom 77. stavkom 1. OUZP-a predviđa se da svaki ispitanik ima pravo podnijeti pritužbu nadzornom tijelu „ako ispitanik smatra da obrada osobnih podataka koja se odnosi na njega krši ovu Uredbu”.

185. U skladu s ustaljenom sudskom praksom Suda, prilikom tumačenja te odredbe uzet ću u obzir ne samo njezin tekst nego i njezin kontekst i ciljeve kojima teži propis kojega je ona dio [108].

186. Kao prvo, tekstom članka 77. OUZP-a ne propisuje se rok za podnošenje pritužbe u pogledu obrade osobnih podataka. U slučajevima u kojima je provedena obrada, a zatim je se osporava, što je pritužba ranije podnesena, tim brže tijelo može provesti nadzor i tim brže se može osigurati zaštita ispitanika [109]. Suprotno tomu, tekstom članka 77. stavka 1. OUZP-a ne predviđa se slučaj u kojem obrada još nije provedena. U tom pogledu ističem da se u toj odredbi upotrebljava izraz „krši” u prezentu, što, čini se, podrazumijeva da obrada već mora biti provedena, ali da slučaj buduće obrade nije sam po sebi isključen [110].

187. Kao drugo, na temelju elemenata konteksta valja uputiti na zadaće i ovlasti nadzornih tijela. U tom pogledu, na temelju članka 57. stavka 1. točke (f) OUZP-a, svako nadzorno tijelo dužno je rješavati pritužbe koje može podnijeti svaki ispitanik i ispitati predmet pritužbe u mjeri u kojoj je to potrebno te podnositelja pritužbe u razumnom roku izvijestiti o napretku i ishodu istrage. Nadzorno tijelo mora postupati s takvom pritužbom uz svu dužnu pažnju [111].

188. Članak 58. stavak 1. OUZP-a svakom nadzornom tijelu dodjeljuje znatne istražne ovlasti za rješavanje podnesenih pritužbi. Kada takvo tijelo po okončanju svoje istrage utvrdi povredu odredaba te uredbe, dužno je na odgovarajući način postupati kako bi otklonilo utvrđeni

[108] Vidjeti presude od 12. siječnja 2023., Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság (C 132/21, u daljnjem tekstu: presuda u predmetu Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság, EU:C:2023:2, t. 32.) i od 9. siječnja 2025., Österreichische Datenschutzbehörde (Pretjerani zahtjevi) (C-416/23, EU:C:2025:3, T. 24.).

[109] Vidjeti u tom smislu Spiecker gen Döhmann, I. i dr., General Data Protection Regulation: Article-by-Article Commentary, Nomos – Beck – Hart, 2023., osobito str. 1010. do 1017.

[110] Točno je da se, kao što to ističu austrijska i finska vlada, u točki 47. presude u predmetu Lindenapotheke navodi da „se poglavljem VIII. OUZP-a uređuju, među ostalim, pravna sredstva koja omogućuju zaštitu prava ispitanika kada su osobni podaci koji se na njega odnose predmet obrade koja je navodno u suprotnosti s odredbama te uredbe” (moje isticanje). Međutim, izraz „među ostalim” navodi me na relativizaciju tog argumenta, tim više što u tom predmetu uopće nije bila riječ o pitanju obrade koja još nije provedena.

[111] Presuda od 7. prosinca 2023., SCHUFA Holding (Otpis dugova) (C-26/22 i C-64/22, u daljnjem tekstu: presuda u predmetu SCHUFA Holding, EU:C:2023:958, t. 56. i navedena sudska praksa).

nedostatak. U tu svrhu članak 58. stavak 2. OUZP-a nabraja različite korektivne mjere koje nadzorno tijelo može donijeti i u tom pogledu ono raspolaže širokom marginom prosudbe u vezi s izborom prikladnih i nužnih sredstava [112]. Među ovlastima nadzornog tijela predviđenima u članku 58. stavku 2. točki (a) OUZP-a, ono može „izdavati upozorenja" voditelju obrade da bi „namjeravani" postupci „mogli" prouzročiti kršenje OUZP-a, što je dio pristupa koji se može okvalificirati kao „zaštitni" u odnosu na prava ispitanika [113].

189. Cilj svih tih zahtjeva i ovlasti nadzornih tijela je ojačati postupak pritužbe kako bi se stvorio mehanizam kojim se mogu učinkovito zaštititi prava i interesi ispitanika, odnosno „istinsko upravno pravno sredstvo [114]".

190. Također napominjem da, na temelju elemenata konteksta, kao što je to istaknula Komisija, voditelj obrade mora ispuniti određene obveze, a osobito obavijestiti ispitanika prije obrade [115].

191. Stoga mi se čini da se zaštitni ili preventivni pristup nadzornih tijela u okviru rješavanja pritužbi ne može a priori isključiti u kontekstu OUZP-a.

192. Kao treće, to tumačenje potvrđuju ciljevi koji se nastoje postići tom uredbom. Naime, iz njezine uvodne izjave 10. osobito proizlazi da je njezin cilj osigurati visoku razinu zaštite pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka u Uniji. U uvodnoj izjavi 11. navedene uredbe navodi se, osim toga, da djelotvorna zaštita tih podataka zahtijeva jačanje prava ispitanika.

193. Međutim, ograničavanje obveze nadzornih tijela da rješavaju pritužbe, na temelju članka 57. stavka 1. točke (f) OUZP-a, na način da se članak 77. stavak 1. te uredbe tumači tako da se njime isključuje svaka mogućnost podnošenja pritužbe nadzornom tijelu „u vezi s budućom obradom", moglo bi biti u suprotnosti s ciljevima koji se nastoje postići navedenom uredbom, osobito s ciljem osiguravanja visoke razine zaštite pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka u Uniji.

194. Stoga smatram, s obzirom na sva ta razmatranja, da se ne može isključiti da pritužba podnesena na temelju članka 77. OUZP-a može biti dopuštena, unatoč činjenici da obrada osobnih podataka ispitanika još nije provedena u trenutku u kojem je podnio pritužbu nadzornom tijelu.

195. Međutim, smatram, kao i Komisija i austrijska vlada, da navodna povreda OUZP-a mora biti takva da to dopušta i da obrada o kojoj je riječ, koja je u ovom slučaju objava osobnih podataka, ne smije biti samo hipotetska [116].

112 Vidjeti presudu u predmetu SCHUFA Holding (t. 68. i navedenu sudsku praksu).

113 Vidjeti također presudu od 4. rujna 2025., Quirin Privatbank (C-655/23, EU:C:2025:655, t. 43. do 50.), u pogledu mogućnosti sprečavanja ponavljanja nezakonite obrade osobnih podataka. Vidjeti, usto, zahtjev za prethodnu odluku Oberlandsgerichta Wien (Austrija) u predmetu CRIF (C-40/25), koji je bio u tijeku u trenutku sastavljanja ovog mišljenja, a koji se odnosi na mogućnost da se od voditelja obrade zahtijeva da se suzdrži od svakog novog nezakonitog prijenosa osobnih podataka.

114 Vidjeti također presudu od 4. rujna 2025., Quirin Privatbank (C 655/23, EU:C:2025:655, t. 43. do 50.) u pogledu mogućnosti sprečavanja ponavljanja nezakonite obrade osobnih podataka. Vidjeti i zahtjev za prethodnu odluku Oberlandsgerichta Wien (Austrija) u predmetu CRIF (C-40/25), koji je u tijeku u trenutku izrade ovog mišljenja, u pogledu mogućnosti da se od voditelja obrade zahtijeva da se suzdrži od svakog novog nezakonitog prijenosa osobnih podataka.

115 Vidjeti, u usporedivom kontekstu Direktive 2016/680, presudu od 4. listopada 2024., Bezirkshauptmannschaft Landeck (Pokušaj pristupa osobnim podacima pohranjenima na mobilnom telefonu) (C-548/21, EU:C:2024:830, t. 69. do 77.), u kojoj je Sud utvrdio da je pokušaj obrade već obrada podataka.

116 Vidjeti u tom smislu presudu od 11. srpnja 2024., Meta Platforms Ireland (Predstavnička tužba) (C-757/22, EU:C:2024:598, t. 44.). Pritužba koja se odnosi na obvezu obavješćivanja predviđenu u članku 12. OUZP-a ili na pravo na pristup predviđeno člankom 15. te uredbe bila bi primjerice dopuštena prije početka obrade podataka (vidjeti u tom smislu presudu od 11. srpnja 2024., Meta Platforms Ireland (Predstavnička tužba) (C-757/22, EU:C:2024:598, t. 45.)).

196. U ovom slučaju Sudu je podnesen zahtjev, na temelju članka 17. OUZP-a, koji se odnosi na pritužbu radi brisanja podataka o kojima je riječ, s obzirom na to da je tužiteljica iz glavnog postupka o kojoj je riječ (YT) u tom pogledu pojasnila da je objava njezinih podataka „gotovo sigurno neizbježna”.

197. Međutim, pritužba koja se odnosi na brisanje tih podataka (kao što je zahtjev za ispravak podataka) pretpostavlja, u teoriji, da je došlo do obrade o kojoj je riječ, u ovom slučaju objave podataka. Naime, čini se nemogućim da voditelj obrade postupi po takvoj pritužbi i izbriše podatke ako oni još nisu otkriveni, osim ako se taj pritužba ne protumači na način da se njome zapravo nastoji spriječiti objava navedenih podataka[117] (a ne nastoji se postići njihovo brisanje), što je na sudu koji je uputio zahtjev da ocijeni.

198. Dodajem da takvo tumačenje nije protivno ciljevima jamčenja visoke razine zaštite osobnih podataka jer se na temelju drugih odredbi OUZP-a može odgovoriti na zahtjeve koji se odnose na buduću obradu. Naime, kao što to navodi austrijska vlada, članak 79. stavak 1. OUZP-a, koji se odnosi na pravo na učinkovit pravni lijek, podrazumijeva da u nacionalnom pravu postoje postupovne radnje u slučaju prijetnje od neizbježne nezakonite povrede prava dodijeljenih OUZP-om. To uključuje mogućnost da se u austrijskom pravu pokrenu preventivne tužbe za prestanak povrede prije početka obrade ili čak, ako je obrada započela, mogućnost da se od austrijskog tijela zatraži nadzor ograničenja te obrade na temelju članka 18. OUZP-a.

199. Stoga smatram da se ne može isključiti da pritužba podnesena na temelju članka 77. OUZP-a može biti dopuštena, unatoč činjenici da obrada osobnih podataka ispitanika još nije provedena u trenutku u kojem je podnio pritužbu nadzornom tijelu, ako nije samo hipotetska. Međutim, u okolnostima glavnog postupka pritužba, koja se temelji na pravu na brisanje predviđenom u članku 17. OUZP-a, nije dopuštena jer se odnosi na obradu (ovdje objavu osobnih podataka ispitanika) koja, premda neizbježna, nije postojala ni u trenutku u kojem je ta osoba podnijela pritužbu nadzornom tijelu ni u trenutku donošenja odluke tog nadzornog tijela.

Postaje li pritužba nadzornom tijelu dopuštena „a posteriori”?

200. Ističem da se to pitanje odnosi na tumačenje članka 77. OUZP-a, koji se odnosi na pravo na podnošenje pritužbe nadzornom tijelu. Stoga se čini da sud koji je uputio zahtjev pita može li takva pritužba, koja je proglašena nedopuštenom, naknadno postati dopuštena pred nadzornim tijelom ako do obrade o kojoj je riječ (ovdje otkrivanje podataka) dođe dok žalbeni sud vodi postupak protiv odluke tog nadzornog tijela. Čini mi se da je u tom pogledu na nacionalnom pravnom poretku da uredi pitanje može li, odnosno mora li u takvoj situaciji žalbeni sud uputiti pitanje nadzornom tijelu radi preispitivanja s obzirom na nove činjenične elemente, je li na ispitaniku da ponovno podnese pritužbu ili može li sam žalbeni sud odlučiti o situaciji koja mu je podnesena s obzirom na nove činjenične elemente koji se u ovom slučaju sastoje od objave podataka. U tom pogledu treba osigurati učinkovitu zaštitu prava zajamčenih OUZP-om te dosljednu i ujednačenu primjenu njegovih odredbi.

201. Budući da, poput austrijske vlade, pitanje suda koji je uputio zahtjev valja shvatiti na način da se odnosi na dopuštenost takve pritužbe pred sudom kojem je podnesena žalba, u tom je slučaju riječ o razmatranju posljedica učinaka činjenične promjene, odnosno obrade koja se sastoji od

[117] Moguće je zamisliti da podnositelj pritužbe može u tom slučaju od nadzornog tijela zahtijevati da upozori voditelja obrade ili da mu izrekne zabranu objave osobnih podataka pozivajući se primjerice na nezakonitost obrade. Ako je nezakonita, ispitanik bi mogao, na temelju članka 17. stavka 1. točke (c) OUZP-a, uložiti prigovor na tu obradu koja je provedena iako ne postoji jači legitimni razlog. Međutim, ne čini se da da je u ovom predmetu riječ o tome.

objave osobnih podataka do koje je došlo nakon odluke nadzornog tijela i dok je sudski postupak protiv te odluke, pokrenut na temelju članka 78. OUZP-a, u tijeku, u slučaju da su prilikom podnošenja pritužbe postojale konkretne indicije da je obrada osobnih podataka koju je proveo voditelj obrade neizbježna ili da će se provesti u bliskoj budućnosti.

202. Valja podsjetiti na to da je zakonodavac Unije intervenirao u okviru OUZP-a kako bi osobama koje se pozivaju na povredu te uredbe pružio različita pravna sredstva, pri čemu se podrazumijeva da se svako od tih pravnih sredstava mora moći koristiti „ne dovodeći u pitanje" ostala [118].

203. Člankom 78. stavkom 1. OUZP-a predviđa se da ne dovodeći u pitanje nijedan drugi upravni ili izvansudski pravni lijek, svaka fizička ili pravna osoba ima pravo na učinkoviti sudski pravni lijek protiv pravno obvezujuće odluke nekog nadzornog tijela koja se na nju odnosi. Iz toga proizlazi da bi sudovi koji odlučuju o pravnom lijeku protiv odluke nadzornog tijela trebali imati punu nadležnost koja bi trebala obuhvaćati nadležnost za ispitivanje svih činjeničnih i pravnih pitanja bitnih za konkretni spor [119]. Kako bi sudski nadzor koji se provodi nad odlukom o pritužbi koju je donijelo nadzorno tijelo bio „učinkovit", kao što se to zahtijeva tom odredbom, on mora biti sveobuhvatan [120]. Usto, članak 79. stavak 1. te uredbe jamči svakom ispitaniku pravo na učinkoviti sudski pravni lijek „ne dovodeći u pitanje nijedan dostupan upravni ili izvansudski pravni lijek, uključujući pravo na podnošenje pritužbe nadzornom tijelu na temelju članka 77."

204. Točno je da je već utvrđeno da zakonodavac Unije donošenjem OUZP-a nije nastojao provesti iscrpno usklađivanje dostupnih pravnih sredstva u slučaju povrede odredbi OUZP-a, predviđenih u člancima 77. do 79. te uredbe [121]. Konkretno, OUZP-om se ne predviđaju posebne odredbe za slučaj kada su pritužba nadzornom tijelu i sudski pravni lijekovi podneseni u odnosu na istu obradu osobnih podataka u istoj državi članici.

205. Međutim, iako zakonodavac Unije nije namjeravao provesti iscrpno usklađivanje u tom pogledu, on ipak nije želio isključiti mogućnost navedenu u pitanju suda koji je uputio zahtjev, odnosno priznati a posteriori dopuštenost pritužbe podnesene u okolnostima poput onih u glavnom postupku.

206. Stoga je, u nedostatku propisa Unije u tom pogledu, na svakoj državi članici da, u skladu s načelom postupovne autonomije država članica, uredi pravila upravnih i sudskih postupaka koja trebaju osigurati visoku razinu zaštite prava koja osobe uživaju na temelju prava Unije. U tom kontekstu, na nacionalnom je sudu da osigura djelotvornost zaštite prava zajamčenih OUZP-om, dosljednu i ujednačenu primjenu odredbi te uredbe te pravo na djelotvoran pravni lijek pred sudom, navedeno u članku 47. Povelje [122].

207. Stoga je na sudu koji je uputio zahtjev da na temelju nacionalnih postupovnih odredbi utvrdi na koji način treba primijeniti pravna sredstva predviđena nacionalnim propisom u svakom slučaju. U tom pogledu mora osigurati da konkretna pravila korištenja pravnih sredstava ne

118 Vidjeti presudu u predmetu Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság (t. 34.). Vidjeti također mišljenje nezavisnog odvjetnika J. Richarda de la Toura u predmetu D i dr. (Međuodnos pravnih lijekova) (C-414/24, EU:C:2025:656) u pogledu međuodnosa između upravne pritužbe i sudskog pravnog lijeka.

119 Vidjeti presudu u predmetu Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság (t. 41.).

120 Vidjeti presudu u predmetu SCHUFA Holding (t. 53.).

121 Vidjeti presudu u predmetu Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság (t. 37.) i presudu u predmetu Lindenapotheke (t. 60.).

122 Vidjeti presudu u predmetu Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság (t. 45. i 57.).

utječu neproporcionalno na pravo na djelotvoran pravni lijek pred sudom. Također mora paziti na to da se osigura djelotvornost zaštite prava zajamčenih OUZP-om i da su ta pravila u skladu s načelima djelotvornosti i ekvivalentnosti [123].

208. Budući da sud koji je uputio zahtjev ne pojašnjava mogućnosti koje nudi njegovo nacionalno pravo, stoga, prema mojem mišljenju, valja smatrati da članak 77. stavak 1. OUZP-a, kada ga se razmatra s obzirom na članak 78. stavak 1. te uredbe, treba tumačiti na način da mu se ne protivi dopuštenost pritužbe koju je nadzorno tijelo prethodno odbacilo kao nedopuštenu ako se obrada podataka provodi dok se pred sudom vodi sudski postupak koji se odnosi na iste činjenice. Na nacionalnom je pravnom poretku da, uz poštovanje načela ekvivalentnosti i djelotvornosti, uredi uvjete za takvu dopuštenost, i pred nadzornim tijelom i pred sudom, kako bi se osigurala djelotvornost zaštite prava zajamčenih OUZP-om, dosljedna i ujednačena primjena njegovih odredbi te pravo na djelotvoran pravni lijek pred sudom.

Zaključak o sedmom pitanju

209. S obzirom na sva prethodna razmatranja, predlažem Sudu da na sedmo pitanje odgovori tako da članak 77. OUZP-a treba tumačiti na način da pritužba koja se temelji na članku 17. te uredbe (navodna povreda prava na brisanje) nije dopuštena jer se odnosi na obradu objave osobnih podataka ispitanika koja, premda neizbježna, nije postojala ni u trenutku pritužbe koju je ta osoba podnijela nadzornom tijelu, ni u trenutku kada je to tijelo donijelo odluku, ne dovodeći ipak u pitanje eventualnu dopuštenost pritužbe koja se odnosi na obradu osobnih podataka koja nije samo hipotetska, koja je takva da nadzorno tijelo u odnosu na nju može donijeti preventivne ili zaštitne mjere.

210. Usto, članku 77. OUZP-a, razmatranom s obzirom na članak 78. stavak 1. te uredbe, ne protivi se dopuštenost pritužbe koju je nadzorno tijelo prethodno odbacilo kao nedopuštenu ako se obrada podataka provodi dok se pred sudom vodi sudski postupak koji se odnosi na iste činjenice. Na nacionalnom je pravnom poretku da, uz poštovanje načela ekvivalentnosti i djelotvornosti, uredi uvjete za takvu dopuštenost, i pred nadzornim tijelom i pred sudom, kako bi se osigurala djelotvornost zaštite prava zajamčenih OUZP-om, dosljedna i ujednačena primjena njegovih odredbi te pravo na djelotvoran pravni lijek pred sudom.

III. Zaključak

211. S obzirom na prethodna razmatranja, predlažem Sudu da na prethodna pitanja koja je uputio Bundesverwaltungsgericht (Savezni upravni sud, Njemačka) odgovori na sljedeći način:

1. Članak 16. stavak 2. prvu rečenicu UFEU-a i članak 2. stavak 2. točku (a) Uredbe (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Direktive 95/46/EZ

   treba tumačiti na način da se:

[123] Vidjeti presudu u predmetu Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság (t. 46., 48. i 51.).

ne može smatrati da se obrade osobnih podataka koje se u skladu s nacionalnim antidopinškim pravilima sastoje od objave imena sportaša o kojima je riječ, sportske discipline kojom se bave, počinjene povrede antidopinških pravila, izrečene sankcije te početka i završetka te sankcije obavljaju u okviru „djelatnosti koja nije obuhvaćena [područjem primjene] prava Unije" u smislu članka 2. stavka 2. točke (a) Uredbe 2016/679.

2. Članak 9. stavak 1. Uredbe 2016/679

treba tumačiti na način da:

otkrivanje imena sportaša o kojem je riječ, trajanja njegove suspenzije i razloga za tu suspenziju ne predstavlja obradu podataka koji se odnose na zdravlje u smislu te odredbe, osim ako ti razlozi uključuju naziv zabranjene tvari odnosno zabranjenih tvari čija je prisutnost otkrivena u organizmu sportaša o kojem je riječ, kada ta naznaka može otkriti, čak i neizravno, informacije o zdravstvenom stanju sportaša o kojem je riječ, uključujući buduće zdravstveno stanje, što je na sudu koji je uputio zahtjev da provjeri.

3. Članak 5. stavak 1. točku (a) i (c) i članak 6. stavak 3. drugi podstavak Uredbe 2016/679

treba tumačiti na način da im se:

protivi obveza nacionalnih antidopinških tijela da objave osobne podatke, kao što su imena sportaša sankcioniranih zbog povrede antidopinških propisa, trajanje izrečene suspenzije i razlozi za nju (osobito naziv zabranjene tvari) ako, s obzirom na posebne okolnosti slučaja, zahtjev proporcionalnosti nije ispunjen ili više nije ispunjen, osobito u pogledu dosega i trajanja objave, što je na sudu koji je uputio zahtjev da provjeri.

4. Članke 5. i 6. Uredbe 2016/679, u vezi sa svim obvezama i odgovornostima voditelja obrade,

treba tumačiti na način da se njima:

zahtijeva da voditelj obrade prije obrade podataka provede odvagivanje postojećih interesa u svakom slučaju zasebno ako je ono potrebno za obradu osobnih podataka u skladu s Uredbom 2016/679.

5. Članak 10. Uredbe 2016/679

treba tumačiti na način da se:

može primijeniti na obrade osobnih podataka koje se odnose na osude ili kažnjiva djela predviđena nacionalnim antidopinškim propisima ako, neovisno o kvalifikaciji tih kažnjivih djela u nacionalnom pravu, osude koje one podrazumijevaju imaju represivnu svrhu i imaju takav stupanj težine da imaju istovjetan učinak kao kaznena sankcija, što je na sudu koji je uputio zahtjev da provjeri.

6. Članak 10. Uredbe 2016/679 u vezi s člankom 79. stavkom 1. te uredbe,

treba tumačiti na način da:

aktivnosti ili odluke tijela kojem je na temelju te odredbe povjeren nadzor obrade osobnih podataka koji se odnose na kaznene osude i kažnjiva djela ili povezane mjere sigurnosti trebaju moći biti predmet sudskog preispitivanja.

7. Članak 77. Uredbe 2016/679

treba tumačiti na način da:

– pritužba koja se temelji na članku 17. te uredbe (navodna povreda prava na brisanje) nije dopuštena jer se odnosi na obradu objave osobnih podataka ispitanika koja, premda neizbježna, nije postojala ni u trenutku pritužbe koju je ta osoba podnijela nadzornom tijelu, ni u trenutku kada je to tijelo donijelo odluku, ne dovodeći ipak u pitanje eventualnu dopuštenost pritužbe koja se odnosi na obradu osobnih podataka koja nije samo hipotetska, koja je takva da nadzorno tijelo u odnosu na nju može donijeti preventivne ili zaštitne mjere;

– kada ga se razmatra s obzirom na članak 78. stavak 1. Uredbe 2016/679, ne protivi mu se dopuštenost pritužbe koju je nadzorno tijelo prethodno odbacilo kao nedopuštenu ako se obrada podataka provodi dok se pred sudom vodi sudski postupak koji se odnosi na iste činjenice. Na nacionalnom je pravnom poretku da, uz poštovanje načela ekvivalentnosti i djelotvornosti, uredi uvjete za takvu dopuštenost, i pred nadzornim tijelom i pred sudom, kako bi se osigurala djelotvornost zaštite prava zajamčenih Uredbom 2016/679, dosljedna i ujednačena primjena njezinih odredbi te pravo na djelotvoran pravni lijek pred sudom.